

SISZÁNTÓ

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvétel:
Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 33. szám.

Nagy-Várad.

Vasárnap, 1913. február 9.

Drinápolynál dörögnek az ágyúk.

A magyar nép úgy látszik végtelenül nehezen tudja levonni az események tanulságát. Mohón, talán tulságosan mohón olvassa az ujságokat, szinte részletesen tudja azt, hogy Drinápoly felett hány bomba durrant el s Csataldzsánál és a Gallipoli félszigeten hány lövész-árkot ástak, de azt nem tudja, hogy azok, akik az ágyúkat irányítják a bolgár-török harc téren, azelőtt itt a városi piacokon szokták felhalmozni az ágyulövegekhez hasonló kerti termékeket s azok, akik most elkeseredetten ássák a lövészárkokat, ilyenkor már a magyar szántóföldeken mélyítették az öntöző művek vagyont termő árokjait.

Most azonban szegény, de becsületes s a magyar kényelmet oly nagy mértékben felhizláló bolgár kertészeink nagy része abban a kertben munkálkodik, ahol a vérrózsák teremnek s bármennyire várja is őket vissza a magyar fogyasztó közönség egyelőre számítani sem lehet arra, hogy a tavaszi kerti munkákhoz hozzá lássanak, hogy megcsinálják a melegágyakat, hogy a melegágyak palántáit kiültessék. Még ha a mindenek fölött hatalmas Allah s az ő tubafa árnyékában sütkérező prófétája Mohammed meg is könyörül a mi derék bolgárainkon s hamarosan létrehozza azt a békét, amiután az orosz éppen úgy vágyik, mint a német, még akkor is a magyar kényelemnek közbecsülésre érdemes kigunyolói: a bolgár kertészek aligha jöhetnek vissza május, június hónap előtt.

Mi a magunk részéről igazán

szívvel sajnáljuk. Lehet, hogy egy-néhányan hazafiatlansággal fognak vádolni amiatt, mert hiszen a bolgár kertész pénzt ide mihozzánk nem igen hozott, de annál többet vitt el.

A tejjel-mézzel folyó magyar Kánaán gyümölcseinek egy igen tetemes részét Bulgária zsebelte be. De emiatt nincs okunk siránkozni, mert hiszen a bolgárok megtelepedése valóságos áldás volt a szegény agyonsanyargatott fogyasztó szempontjából, jóformán csak azóta van a magyar piacokon elegendő zöldség, hüvelyes vetemény és más egyéb olyan dolog, amit egy kis szorgalommal a derekát hajlítani nem tudó magyar gazda is produkálhatott volna, de nem igen fog produkálni még azután sem, amikor látta azt, hogy a bolgár kertész kizárólag a szorgalmával 4-500 korona áru tejfelt tudott összegyűjteni, még a legsilányabb földnek kataszteri holdjáról is.

A drinápolyi ágyudörgés bizony nagyon is gondolkodóba ejthetne bennünket. A fővárosi napilapok hasábjain nemrégiben egy szerény kis hír huzódott meg, hogy a kaposváriak elhatározták, miszerint jövőben maguk fognak bolgár-kertészkedni. Szinte hihetetlennek tetszik előttünk ez a hír, hogy éppen a legnyakasabb somogyi magyar hajlandó ezután kapát venni a kezébe. Vártuk, hogy ezután a hirdetés után az ország valamennyi városa amelynek a határában eddig a bolgár kertészek csináltak egy kis valamire való horti-kulturát, táviratilag fogja üdvözölni a kaposváriakat. Nagyon szükség volna erre az országos felbuzdulásra, mert

bizony a háborus hírek ideges olvasásának szinte előre látjuk, nem az lesz a szomorú következménye, hogy a bolgárok ebben és a következő esztendőben kevesebb pénzt visznek ki az országból, hanem igenis az, hogy a magyar piacok tulnyomó nagyrésze zöldség és más egyéb mezőn termő élelmiszer nélkül marad és a már is agyonsanyargatott fogyasztó közönségnek része lesz egy olyan rablóhadjáratban, amelyenhez képest a prizrendi eseményeket kismiskáknak lehet nevezni.

A fogyasztó közönség nevében emeljük fel tehát kérő szavunkat, hogy azok, akik hivatottak arra s akiknek módjukban van, vonják le a bolgár és török csete-paté tanulságait, tegyék lehetővé azt, hogy a bolgár kertészek ezentúl nélkülözhetők legyenek ebben az országban. Oszintén megvallva, mi nem sajnáljuk a bolgároktól a pénzt. Jót és olcsót adtak. Erre volna szükség a jövőben is, de ezt csak úgy érhetjük el, ha a magyar gazda végrehalására hozzálát a kertgazdálkodáshoz. Ha ezután is heverészünk a régi megszokott kényelemmel, ha még ma február közepén sem jut eszébe a kert és szántóföld tulajdonosoknak az, hogy ilyenkor már nagyon tanácsos volna melegágyakat készíteni s jó konyhakerti vetőmagvakról gondoskodni, nem is beszélve arról, hogy az öntöző művek berendezése sem valami boszorkánymesterség: akkor bizony a bolgár-török háboru után a magyar fogyasztó közönségnek az a része fog legjobban sirni, amelyik rá van utalva arra, hogy a zöldséget és egyéb kerti terméket piacon vásá-

PÓTI LAJOS

uri-czipész üzlete Nagyvárad, Uri-utca 23. sz

a premontrei gimnáziummal szemben.

Ajánlja saját készítményű, mérték szerint a legelegánsabb és legtartósabb cipőit, angol és francia kivitelben. Orthoped cipők orvosi előírás szerint. Javítások gyorsan eszközöltetnek. — Jutányos árak!

rolja. Meg kell tehát ezt az országos sirást előzni. Még nincs késő.

A balkáni háború.

A szófiai és konstantinápolyi jelentések nem egyeznek meg egymással, midkettő magának vindikálja a győzelmet a Gallipoli félszigeten vívott harcoknál.

A török távirati jelentések tegnap a flottán kívül Enver bég felépésének tulajdonították a diadalt, ma pedig azt jelentik, hogy Enver bég csak ma indult el elite-válogatott csapatával.

Törökországnak úgy látszik van még néhány vitéz hadvezére, de hadserege már degenerált, avval bizony nem lehet diadalt aratni az életerős ifjú Bulgária felett. Körülbelől igaza van a *Matin* francia lap haditudósítójának, hogy nem is háboru ez már Törökország részéről, hanem csak agonia. Az agonia végét azonban nem szeretné bevárni az új-török kormány s azért már keresik a módját az új béketárgyalások megkezdésének.

Nikita vezeti az ostromot.

Cetinye, febr. 8.

Az egyesült montenegrói és szerb csapatok Nikita király parancsnoksága alatt tegnap délelőtt tíz órakor rendkívül heves ágyuzást kezdtek Skutari és a Tarabes hegy ellen, a mivel a vár ellen való általános ostromot akarják előkészíteni. Az ágyuharc délutánig tartott s az est beálltával megszüntették a bombázást. A Tarabes hegyen lévő török ágyúk két montenegrói ágyút elhallgattattak. A két ágyú legénysége elesett. Az ostromlottak a bombázásra gyöngében felelnek, a miből a montenegrói tá-

borban hadiszer hiányra következtetnek. Ma újra megkezdik a bombázást, hogy a várost megadásra kényszerítsék. A végtelenül rossz időjárás nagyon hátráltatja a hadműveleteket. A csapatok egészsége nem a legjobb.

Uj tárgyalás.

Konstantinápoly, febr. 8.

Elékelő diplomáciai helyről jelentik, hogy a legközelebbi napokban a nagyvezér és egy bulgár delegátus-között Hademkőiben titkos találkozás lesz. A török kormány titokban akar békét kötni, hogy a nemzetet, miként annak idejében Ouchyban, befejezett tény elé állítsa.

Bolgár veszteség.

Konstantinápoly, febr. 8.

A csataldzsai bolgár hadsereg bal szárnyának utóvédje Bulair mellett a törökökkel erősebb harcra keveredett és nagy veszteségek után kénytelen volt Lumilon dombot elhagyni, a melyet a törökök megszálltak.

A bolgárok terve.

Szófia, febr. 8.

A törökök ellen Bulairtól dényugatra való előre nyomulásban egyelőre szünet állott be. A bolgároknak az a tervük, hogy a törököket Gallipoliban körülzárják.

Drinápoly bombázása.

Konstantinápoly, febr. 8.

A hadügyminiszterium jelenti, hogy Drinápoly bombázása a legnagyobb heveséggel folyik és hogy a törökök ugyanoly erővel felelnek a tüzelésre. Mind a két fél vesztesége óriási.

Szófia, febr. 8.

Két-három nap múlva általános ostromot intéznek Drinápoly ellen. A bolgár főparancsnok az összes haderővel fogja ezt az ostromot intézni, hogy Drinápolyt megadásra kényszerítse.

Török jelentés.

Konstantinápoly, febr. 8.

Az itteni katonai körök teljesen alaptalannak mondják azokat a bolgár jelentéseket, amelyek szerint Gallipoli mellett döntő sikereket értek el s azt mondják, hogy csak előretolt csapatok jelentéktelen harcáról van szó. Kevésbé biztatók a Drinápolyból érkező hírek s attól félnek, hogy a vár a bolgárok rendkívül heves ostromának nem tud sokáig ellenállni. Csataldzsában semmi újabb esemény nem történt, de megerősítik, hogy a bolgárok néhány előbbre tolt hadállást kiürítettek. Mind a két hadsereg megfigyelő állást foglal el. A tüzérség ez idő szerint még az összes vonalakon hallgat.

Győznek a törökök.

London, febr. 8.

A bolgárok hadállásait a Márvány-tenger partján a törökök folyton ágyutüzzel nyugtalanították, úgy, hogy a bolgárok visszavonultak. Enver bégnek sikerült Rodostót visszafoglalni. A bolgárok heves ellentállást fejtettek ki, sőt segélyesapatokat is kaptak, azonban a török hadihajók folytonos tüzelésének nem tudtak ellentállani.

A bihari választás.

A bihari kerületben nagyban folyik a választásra az előkészület. Most már egyhangú választás nem lesz, mert Rigó Loránd fellépésének az lesz az eredménye, hogy végig kell szavaztatni majd esütörtökön az egész választóközösséget. Morvay Zsigmondnak három községe van még hátra, ahol programbeszédet fog tartani és ezzel be fogja fejezni körútját. Tegnap reggel kocsival indult el Nagyváradról Morvay, hogy Nagykereki és Nagyszántó községeket meglátogassa. A képviselőjelöltet a községek határában már fellobogozott kocsikon várták a választók, akik nagy lelkesedéssel fogadták. Morvay háromnegyed óráig

A FÉSZEK.

Az omladozó, félig eldölt sövénykerítésen szétvált a haragoszöld komló és a kacskaringós indák közül egy pajkos, gyerekes arc bujt elő.

— Halló! Bagoly bácsi, mit csinál?

Fiatal leány volt, a ki vidáman, nevetve szólt és bókolt hozzá:

— Mindig a könyveket bujja. Hogy teheti ezt egy értelmes ember.

A fiatal ur megadással tette le a könyvet, mint a ki tudja, hogy az olvasásnak mára vég van, de meglátszott az arcán, hogy mennyire fáj lemondani a kedves társról.

— Oh Zsófi, ha maga tudná, mennyi szépség van azokban.

— Hiszen nem is olvasott, csak úgy meredten bámult maga elé.

— Igen, mert gondolkoztam. Micsoda igazság Zsófi: „Ritkán találkozik az a két világ, a mi bennünk van és a melyikben élünk.” — Mondja, nem a legnagyobb igazság?

— Persze, különösen ha valaki úgy néz körül, mint maga. Azaz hogy ha úgy nem

néz körül. — Erővel kell a világba kicibálni. Na jöjjön hát, nézzen körül, hátha megkerül az a mesészerű összhang.

— Ez a gyönyörű kert, árnyas utak, terebélyes fák és csinos kis padokkal, maga előtt semmi. Ide buvik előlük, ebbe a rozszant zugba. Nem fél, hogy magára dől ez a kis kerti ház? Vagy a kerítés talál annyira menni az alázatosságban, hogy földre borul maga előtt, haha...

A férfi fájdalmas szomorúsággal mosolggott és megadással borzolva össze haját kezének egy bágyadt mozdulatával.

— Itt esőnd van és regényesség. Zsófi, maga ezen csak nevet. Nem tudja, vagy nem akarja tudni, hogy mi ez. A mai lányok mind ilyen modernül szivtelenek.

— Igazán örök kár, hogy maga meg nem élt a regényes, titokzatos középkorban. Csak képzelje el, milyen értéke lett volna akkor, egy ilyen érzellemmel teljes trobadurnak.

— Mindenestre több megéltésre találtam volna. Nézze csak, megérti-e maga amit

az imént olvastam? Milyen értelme van annak, milyen mély...

— Ühüm. Mint a szomszéd faluban az ártézi kut.

A fiú összeszorította ajakát és egész magatartásán látszott, mennyire sérti ez a könnyű hang és ez a guny. De a lány békítőleg tette a karjára a kezét.

— Ne haragudjék. Nem akartam bántani. Csak azt szeretném, ha egy kicsit élénkebbé tehetném. Most haragszik rám, de meglátja, ha megismerkedünk jobban, milyen jó pajtások leszünk.

— Oh, hogy mondhatja azt, hogy haragszom. Nem, a világért sem. Csak örvendeni tudok azon, hogy vannak még romlatlan, egészséges kedélyek.

— Persze, a maga kedélye már fonyad. Vigyázzon, még megsavanyodik és mire észreveszi vackor lesz belőle. Nono, nem kell haragudni. Tudja egy kicsit én is nagyvilági, vagy legalább is városi stílusban akartam beszélni, hadd higgye, hogy itt is lehet találni néha tartalmat annak, aki körül néz, nemcsak a könyvekben. Olyan nagy mélységet persze nem...

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

tartó beszédben ismertette a választókkal a mai politikai helyzetet. Ma Hagymádfalvára megy át Morvay és a Deszkás-vendéglő udvarán fogja ismertetni programját. A hagymádfalvai beszédre Szalárdról is nagyon sokan fognak átme. A bihari kerületben különben nyugodt a hangulat, amit az bizonyít legjobban, hogy dacára annak, hogy már esítörtökön mérköznek a pártok, a közbiztonság megvédelmzése végett nem vált szükségessé a karhatalom kiszállítása. A választókat már falragaszok útján tájékoztatták a választás napjain követendő magatartásukra nézve.

A választójogi reform tárgyalása.

A választójogi bizottság tovább folytatta tegnap a javaslat tárgyalását.

Gróf Khuen-Héderváry Károly elnök az ülést megnyitva, bemutatta az országos bírói és ügyészi egyesületnek a bizottsághoz intézett előterjesztését az iránt, hogy a bírónak és ügyésznek is megadják a passzív választói jogot. Az elnök indítványára a bizottság elhatározta, hogy ezt az előterjesztést a részletes tárgyalás során fogja a maga helyén érdemlegesen tárgyalni. Ezután folytatták a javaslat általános vitáját.

Az első felszólaló Bujanovics Gyula volt. Az a felfogása, hogy a mai választójogi rendszert reformálni kell, de csak a nemzeti érdekek sérelme nélkül. A radikális jogkiterjesztés mértékére nézve egyetért Nagy Ferencel és Szász Károllyal, bár aggodalma van az iránt, hogy a javaslatban kontempált kiterjesztés nem megy-e túl messze. Az ipari munkásságnak jogban való részesítését és ennek révén parlamenti képviselőt örmel látja, nemzetiségi szempontból azonban aggodalmi vannak a szászokat kivéve, a kiket nem tekint nemzetiségnek, hanem németajku magyaroknak. A harminc éves korhatár leszállítását csak úgy fogadná el, ha annak hatása csak magyar vidékekre terjedne ki. Hogy a nemzetiségi veszedelmet a kerületi beosztással mérsé-

kelni lehet, ez nézete szerint hiába való ábránd.

Telegdy József a javaslatot nem tartja abszolút jónak. Olyat nem is lehetne szerkeszteni, azonban a javaslat oly lelkiismeretes előtanulmányozás eredménye és oly erős indokokkal van támogatva, hogy azt teljes egészében elfogadja, mert ezzel elmegy addig a legszélesebb határig, ameddig nézete szerint veszedelmes következmények nélkül első kísérletként el lehet menni. Az agrikultur lakosság képviselőténak tulsulyát biztosítani kívánja. römmele üdvözli az ipari munkásság részére adandó jogkiterjesztést, de mellőzni kívánja a titkosság behozatalát. A harminc éves korhatárt fentartani kívánja. A javaslatot elfogadja.

Sipeky Sándort a javaslat nagyban és egészben kielégíti; fedi a kormány ígérését és a trónbeszéd tartalmát, azért általánosságban elfogadja. Nem hive a radikális választójognak. Csak olyan reformot helyesel, amely a magyar faj és az értelmiség hegemóniáját biztosítja. A javaslat komprimiszumon épült fel: a teóriát összeegyezteti a való élet jelenségeivel. A harminc éves korhatár fentartását kívánja. A központból szét húzó elemek nagymértékű beözönlésétől tart főleg nemzetiségi szempontból. A választói reformmal kapcsolatban erőteljes akciót kíván az iránt, hogy a nemzetiséget érzelmileg megnyerjék a hazafias érzésnek.

Szünet után Krolap Hugó beszélt. A javaslat a kisgazdákra nézve még a mai állapotokkal szemben is megszorítást tartalmaz. A 24 éves analfabéta kisgazdák számára is választójogot kér. A földbirtok nagyságán alapuló cenzust nem helyesli, mert az igazságtalan, minthogy ugyanazon nagyságu birtoknak más az értéke a Bácskában és más Brassóban. A hat elemi feltétele igen sérelmes a kisgazdákra, mert ennek két generáció sem veheti hasznát. A gazdasági munkásokkal és eselésekkel szemben helyesli a harminc éves korhatárt. A titkosságnak még a városokban sem hive, mert a legféltetlenebb terrornak ad helyet. A javaslatot általánosságban elfogadja.

A Lukács-Désy-pör tárgyalását elhalasztják. A bíróság tegnap elrendelte a Lukács-Désy-pörben a bizonyi-

tást. Minthogy azonban a Wekerle-kormány volt pénzügyi államtitkára a tanuknak egész tömegét akarja felvonultatni és fizikailag szinte lehetetlen oly rövid idő alatt valamennyit a bíróság elé idézni, dacára, hogy az ügyet nagyon gyorsan akarják letárgyalni, a törvényszék a tárgyalást el fogja halasztani.

Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár közgyűlése.

Tegnap délután óriási érdeklődés mellett tartotta meg évi közgyűlését Nagy-Várad város legnagyobb alaptőkével bíró hatalmas pénzügyi intézete, az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár pompás, új, a fővárosi nagy pénzügyintézeteknél is alig található, teljesen modern berendezésű helyiségében.

Mintegy másfél száz részvényes volt jelen, akik teljes elismeréssel adóztak az intézet igazgatóságának és különösen dr Popper Ákos vezérigazgatónak azért a fényes eredményért, amelyet a nehéz viszonyok és válságos idők dacára az elmúlt évben a kitűnő pénzügyintézet elért. Az egész mérlegen meglátszik az a széles körű szaktudás, óvatos gondosság, körültekintés, amelylyel az intézet ügyeit kezelik. Közgazdasági életünknek mindig, de különösen a válságos időkben van szüksége az ilyen kiváló pénzügyintézetekre.

A közgyűlésen Zathureczky István országgyűlési képviselő elnökölt.

A részvényesek közül jelen voltak:

Markovits Antal, Zathureczky István, dr Miskolczy Ferenc, Reismann Mór, dr Popper Ákos, Breider Armin, Farkas Izidor, dr Fássy Lajos, Ficzek Lajos, dr Grósz Menyhért, Grósz Zsigmond, Kövér Endre, Krausz Dávid, ifj. Moskovits Mór, Nagy Márton,

A leány ironikusan mosolygott, hirtelen megfordult és megindult a kert szépen gondozott része felé. A férfi gyorsan utána ment.

— Most meg már maga haragszik.

A leány nevetett.

— Nem baj. Így szép az élet. Legalább vitatkozunk és akkor maga tűzbe fog jönni. Oh tegye meg a kedvemért, jöjjön tűzbe. Haha...

— Csufolódik. De tudja, az én elvem: semmi sem érdemes arra, hogy törődjünk érte vagy izguljunk miatta.

A lány megállott, nagyon hamis és nagyon vidám volt a nézése.

— Még soha sem izgult? Nem érezte még egyszer sem, hogy a szive itt dobog, tudja, itt a torkában.

A férfinak megélenkült egy kicsit az arca és önkénytelenül mosolygott.

— Nem, igazán nem éreztem affélet.

— Csodálatos — tűnődött a lány. —

Olyan ábrándosforma és mégis...

— Az ember szeretheti a szépet, könyveket, érzelmeket, de nem feltétlenül szükséges tapasztalni is mindazokat. Ugy is fejezhetném azt ki, tudja, hogy vannak elvont fogalmak...

— Amiket érzéklni nem lehet. De ebben az esetben csak azért nem lehet, mert nem akarja. De szép, mikor valaki ennyire tud uralkodni saját magán.

— De szép, mikor valaki ennyire tud gunyolódni.

— Csak a kölesönt adom vissza. Nem akarok adós maradni, sőt kamatképen még

egy jó tanácsot is adok, ha elfogadja. Ne keresse a könyvek társaságát annyira, mikor lányos háznál van. Főleg, ha komoly szándékkal van ott.

— Igaza van és én szánom és bánom a könyveket, a limonádé-izü beszédeket. Bocsanata jeléül szeretném tudni, hogy maga... volt-e olyan érzése, a milyenről szólt... hogy a torkába dobogott a szive.

Zsófia a kert végében folyó kis patak-ból kiálló lapos köveken lépegetett át épen. Amint hátra fordult a fiu felé, egész alakja jobbra-balra ingott és mindkét karjával lóbázva igyekezett megtartani az egyensúlyt. Nevetve szólt vissza:

— Volt bizony. Igaz, hogy csak egyszer, egyetlen egyszer. De akkor sápadt voltam, mint a fal, — oh én prózai falusi lány, — mint a hó, mint az édes fehér almavirág, a szivem hevesem dobogott, a lélegzetem elállott...

A férfi érdeklődve hajolt előre, nézte a lányt és mikor az elhallgatott, sürgetve kérdezte:

— Mikor volt az?

— Mikor a fogamat kihúzták. Haha...

Hangos nevetéssel szökött át az utolsó kövön és biztosan állott meg a sok egyensúlyozás után a szilárd földön.

A férfi kipirulva, busszusan követte.

— Zsófia, maga nem gyermek. Az előbb tett egyik megjegyzéséből látom, hogy igen jól tudja azt, hogy mért vagyok én itt, — kezdte hevesen.

— Oh igen. Egy felől nagy vagyok,

másik felől magas összeköttetés, ha a kettő frigyre lép, nagy szerencse válhatik belőle.

— Helyes. Józanul gondolkozik. Ennek örülök. Legalább könnyebb elmondani, amit akarok. Kicsufolhat, nem bánom. Lehet olyan a világ, hogy a nő veszi át a férfi szerepét az érzelmeknél is és már nem ábrándozik, vagy gyönyörködik a természet fenséges egyszerűségének búbajosságában, mondom már lehet az is, hogy csak egy magam élek az ábrándvilágban, de... de szerettem volna olyan társat... aki oda követ engem.

Nem szeretnék durva lenni és ha megértett, nem folytatom...

— Megértettem Nem kellek, mert tulságosan prózai vagyok. Ne szóljon, minek szépiteni. A dolgot a szülők akarták, mi meg belementünk. Ez a gondolat az ábrándjuk volt, de mint minden ábránd, ugy ez is szertefoszlott ebben a prózai életben. Maga tépte szét könyörtelen kezekkel.

Gunyos páthosszal, égnek emelt karokkal mondta ezt a lány, azután megint természetes vidámsággal folytatta:

— De azért maradhatunk igen jó barátok, a miért szivtelen vagyok.

— Zsófia.

— Itt a kezem. Nem haragszom én, de-hogy. Sőt most már szeretem. Maga egy aranyos ember. Látja, mindjárt az első napon így kellett volna kezdenie és nem olyan lágy, olvadó akkordokkal. Hadd látszott volna ki belőle, hogy férfi. De se-baj, így is jó. Jobb későn, mint soha.

— Maga is aranyos lány édes Zsófia és igazán sajnálom most már...

Rendes Vilmos, dr Matolay Károly, Biszterszky Iván, Hunyady Ferenc, Lichtmann Mór, Rösenberg Izsó, dr Sarkadi Lajos, dr Stern Ödön, Wechsler József, dr Gyémánt Jenő, dr Rezső Rór, dr Várnai Ferenc, Róna Armin, Kormos József, Rác Jakab, Papolczy József, Hollós Mihály, Aczél Károly, Kertész Márton, Fleischer László, Gábor József, Faragó Aladár, Zathureczky Gedeon, Grósz Jenő, Löbl Dezső, Friss József, Engel Kornél, Berger Endre, Róth János, Lakatos József, Kaczián Károly, Bügler Vilmos, May Sándor, Klein Károly, Fisch Aron, Scherz Károly, Schwartz Mór, ifj. Klein Lázár, dr Bartha Dezső, Markovits Károly, Papp Imre, Weisz Zsigmond, Neuländer Mihály, Sarkady Nagy Sándor, Sas Ede, Jónás Andor, Deutsch Ignátz, Fleischer Ignátz, Moskovits Vilmos, Hranitzky Károly, dr Bárdos Imre, Középegy Kálmán, Molnár Henrik, Lusztig Jakab, Wiener Jenő, Steier Jakab, Széles Károly, Lukács Gyula, Kolliner Miklós, Száhländer Károly, Wiener Emil, Engländer Béla, dr Olasz Béla, Egry Rezső, Kaiser Márton, Lakatos Ede, dr Bartha János, Vály Géza, Molnár Lajos, Fehér Dezső, Grósz Albert, Nuszbaum Gyula, Bleier Ignátz, Grünwald Jenő, Halász Béla, Fényes Manó, Fekete Sándor, dr Adorján Armin, Billitz Sándor, Vadász Aurél, Biszterszky Elemér, Friss Manó, dr Erényi Jenő, Márkely János, Lakatos Antal, dr Löwy Mór, dr Mártonffy, Marcell, Kálmán Sándor, Petry Gyula, Aron Menyhért, Breider Lajos, dr György Ernő, Szodényi Nándor, ifj. Popper József, Schwartz Arthur, Schwartz Miksa, Dévald László, Buzy János, Kepes L. Miklós, dr Waldmann Dezső, Lichtmann József, Kovács Kálmán, Róthbárt Adolf Ede, Lövinger József, dr Kaufmann Gyula, dr Grósz Imre, Jerzsák István, dr Waldmann Béla, Aufrecht Sándor, Aufrecht Mór, dr Kovács Zsigmond, dr Szeghalmy Sándor, dr Tóth Ferenc.

Zathureczky István elnök megnyitó beszédében felemlítette a válságos pénzügyi viszonyokat, amelyek dacára az intézet zavartalanul haladt kitűzött célja: a fejlődés, gyarapodás felé. Az elmúlt év is fényesen igazolta, hogy mily előnyös volt a két pénz-

— Sohse sajnálja. Látja, én örülök neki. Maga is örülni fog később, biztosan tudom.

— Szent a béke és ennek jeléül megmutatom magának azt, a mi most legkedvesebb nekem a világon és a miről senki sem tud. Itt van ebben a bokorban.

Egy kicsit meghatva és azért mégis pajkosan nézett a fiura, kezét mintegy engesztelőleg nyujtotta feléje a bokron keresztül.

— Nézze csak, egy szép kis madárfészek.

— Madárfészek?

Kitörő örömmel és felragyogó szemekkel kiáltott fel a férfi:

— Zsófi, ez lehetetlen.

— Haha... lehetetlen, hogy én, a prózai leány, ilyesmi után is érdeklődjek, ugy-e? Pedig szeretem ám a madarakat én is és most már, hogy látom, hogy ember is tud lenni a gáton, elárulhatom, hogy szép csöndes estéken magam is elábrándozok a holdvilág és fülemile mellett.

Szétvonta vigyázva az ágakat és suttogva mondta, a mint esendesen a bokor fölé hajolt:

— Nézze, milyen kedvesek.

A férfi nem a madarakat nézte, hanem a lány ellágyult vonásait és örömmel kiáltott fel:

— Zsófi, mi még igen jó pajtasok leszünk.

— Meghiszem azt, — nevetett a lány. És akkor beáll az az ideális állapot, a mit a maga könyve mond, csak hogy módosítva: Aranyos dolog, mikor az a két világ találkozik, a melyik bennünk van és amelyikben élünk.

Boér Margit.

intézet egyesülése s az előnyére vált közgazdasági életünknek és a részvényeseknek is. Hálásan emlékeznek meg az Osztrák-Magyar Bank előzékes magatartásáról. Konstatálja, hogy a közgyűlés szabályszerűen lett összehívva, megjelent 147 részvényes 5663 részvénynyel.

Ezután dr Popper Ákos vezérigazgató felolvasta az igazgatóság következő jelentését:

A lefolyt üzleti évet évtizedek óta nem tapasztalt rossz pénzügyi viszonyok és drágaság jellemezték.

A balkáni háború és külpolitikai bonyodalomnak nem csak hazánkban, de az egész világpiacra, különösen az év második felében, a legmesszebbmenő tartózkodásra intették a pénzügyi intézeteket.

Természetes, hogy üzletünk irányításánál szem előtt kellett tartanunk ezen helyzetet és új üzletektől lehetőleg nekünk is tartózkodnunk kellett; hogy ennek dacára üzletünk a váltóleszámitolási és jelzálogkölcsön ágazatokban némi emelkedést mutat, az részben abban leli magyarázatát, hogy az év első hónapjaiban még nagyobb számú, leginkább engedélyezett és így mobil jelzálogkölcsönt kötöttünk le, másrészt pedig üzletünk nagyságával arányban álló saját tőkénk segítségével, a legfeszültebb pénzügyi viszonyok közepette is, a váltóleszámitolás terén, ha fokozott óvatossággal is, de mindig rendelkezésére állottunk üzletfeleinknek.

E helyen kell az őszinte elismerés és hála szavával megemlékeznünk úgy az Osztrák-Magyar Bankról, valamint helybeli fiókjáról, de különösen annak kiváló vezetőjéről, Hiemesch Frigyesről, ki e sulyos pénzügyi viszonyok közepette a helyzet magaslatára emelkedve, nem csupán a váltóleszámitolásoknál tanúsított hathatós támogatásával, de mély szaktudású tanácsai és irányításai révén, egész piacunknak megbecsülhetlen szolgálatakat tett és jórészt neki köszönhető, hogy a nagyváradi fiók területén a piacot lényegesen megrázkódtatás nem érte.

Intézeti székházunk ez évben felépülvén a modern és praktikus felszerelés és célszerűség minden kellékével bíró, a közönség kényelmét és a megnagyobbodott forgalmat egyaránt jól szolgáló üzleti helyiségeket nyertünk. Öröndetes, hogy ezen építkezésünkkel, bár e számla terhére a végelszámolásnál valamelyes összeg még felmerül, a gazdasági szempont is megfelelően érvényesül, amennyiben a befektetett tőke kellő kamatoztatását is sikerült elérnünk: Megjegyezzük, hogy a kimutatott ingatlanjövdelemben az intercallaris kamatoktól el is tekintve, az ujonnan létesített építkezések behozamának csak az év utolsó hónapjaira eső hányadát foglalja magában.

Megilletődéssel emlékezünk meg a lefolyt évben intézetünket ért gyász esetekről, amennyiben igazgatóságunk tagjának, Markbreit Sándornak elhalálozásával és a felügyelő-bizottságunk két tagjának, ifj. Rimanóczy Kálmán és Léderer Mártonnak elhunytával intézetünket érzékeny veszteség érte.

Az intézet érdekeit mindig hiven előmozdított működésüket fájdalommal fogjuk nélkülözni és emléküket kegyelettel őrizzük.

Sajnálattal kell továbbá bejelentnünk, hogy igazgatóságunk tagja, Darvas Imre, kiben igen értékes munkatársat beesültünk, nagyarányú elfoglaltságára való tekintettel, igazgatósági tagságáról az év folyamán lemondott. Ugyszintén felügyelő-bizottságunk tagjai Sternthal Arthur, ki Budapestre költözött és Bleyer Ignác, ki egy helybeli pénzügyi intézet vezetője lett, még a múlt év elején visszaléptek felügyelői megbízatásuktól. Kérjük a t. közgyűlést, hogy nevezettek lemondását, a felmentvény megadásával, elfogadni méltóztassék.

Az 1912. évről szóló zárszámadásunk tételeit a következőkben részletezzük: Ta-

karékbetéteink 1912 év december 31-iki K 12.267,613 — fill. állománya az 1911 év december 31-iki K 12.568,145 fill állománnyal szemben K 300.532 — fillérrel csökkent, ami nem lényeges, ha figyelembe vesszük, hogy ingatlan vásárlására szükségelt több nagyobb betétet fizettünk vissza és jelentékeny összegű megyei és egyéb közpénzek is kerültek visszafizetésre. Ezzel szemben betevőink száma, az ujonnan kiállított könyvecskék szaporítását tekintve, megnövekedett, miben az irántunk öröndetesesen fokozódó bizalom megnyilatkozását látjuk.

Váltóleszámitolásokban az 1911. évi december 31-iki 23.867,702 kor. állaggal szemben az 1912. év december 31-iki 24.676,325 kor. állomány 808,623 kor. emelkedést tüntet fel, ami a jelentkezett fokozottabb igények kielégítésénél gyakorolt méltányosságunk folyománya.

Jelzálogkölcsönünk állománya az év végén 3.962,771 kor. Az 1911. év december 31-iki 2.359,773 koronával szemben az emelkedés tehát 1.602,998 kor.

Ezen új jelzálog kölcsönöket azonban, majdnem teljes összegükben, záloglevél kibocsátó intézetekre engedélyeztük, amennyiben az engedélyezett jelzálogkölcsönök 1912. évi december 31-iki 2.783,557 kor. összege a megelőző évi 1.96,625 kor. összeget 1.586,932 koronával túlhaladja.

Ezen mobilitásunkat előnyösen befolyásoló cedálásainkat az 1913. év első hónapjában is folytattuk, amennyiben a még tárcánkban levő, jelzálogilag biztosított követelésekből e hó folyamán is újabb, körülbelül egymillió korona összegű kölcsönöket sikerült átruháznunk, mely transactio a váltóvisszelszámitolási állag apasztására is vezet. Fedezett folyószámlai kihelyezésünk szembeállítva az év végi 4.987,969 K állományt a megelőző évi 5.981,009 K-val, 993,040 K esökkenést mutat.

Ki kell emelnünk, hogy tőkénk mobilitására irányuló üzleti elvünk ezen üzletágnál is teljesen érvényre jut, mivel azon kölcsönöknél, melyeknél nem tőzsdén jegyzett értékpapir a fedezeti alap, az egyéb biztosítékok mellett, külön forgatható váltó is áll rendelkezésünkre és csaknem valamennyit rövid felmondási időhöz kötöttük.

Értékpapir állományunk emelkedése legnagyobb részben összefügg az engedélyezésekkel kapcsolatos, nem magas árfolyamon elszámolt záloglevelek átvételével. Értékpapirjainkat megfelelő árfolyammal állítván mérlegbe, a csökkent árakból kimagyarázható 89.211 K 01 f. veszteség jelentkezik.

Hogy kihelyezéseinket lehetőleg reális alapon mérlegeljük, leirtuk összes kétesnek minősíthető követeléseinket 58.314 korona 80 fillér összegben és új felszereléseinkből is már megfelelő hányadot 6813 korona 90 fillér összegben irtunk le.

A velünk szorosabb összeköttetésben álló intézetek és vállalatok a nehéz viszonyok közepette is teljesen kielégítő eredménnyel működtek és ép úgy megelégedésünkre szolgál termény-bizományi áruosztályunknak az elmúlt évben produkált keresménye, valamint az általunk képviselt Hungária biztosító társaság vezérigazgatójától javunkra elszámolt haszon.

A lefolyt üzleti év nyereségének felosztására vonatkozó indítványunk a következő:

A közgyűlés rendelkezésére áll a múlt évi nyereség-áthozat K 12.946.09, hozzáadva az ezidei nyereség K 945.598.40. Összesen K 958.544.49.

Fizetessék osztalékul 22.000 drb 400 K névértékű részvény után részvényenkint 32 K K 704.000—, a tartalékalap gyarapítására az alapszabályszerű 5 százalék 47.280 K helyett K 75.500—, alapszabályszerű jutalékokra K 152.100—, a nyugdíj-alap gyarapítására K 2.000—, jótékony célokra K 5.500—, Összesen K 945.100—, a fenmaradó K 13.444.49 pedig a következő évre vitessék át.

600000 koronás veszteség.

A Biharmegyei Gazdák Áru- és Hitelintézetének közgyűlése.

A súlyos pénzválság, a nyomasztó közgazdasági viszonyok nagy pusztítást tettek már eddig is közgazdasági életünkben. Sajnálatosan tapasztaljuk ezt Nagyváradon is, ahol nem egy szolid vállalkozást is katasztrófa elé vittek az abnormis viszonyok.

Pár évvel ezelőtt sikerrel kecsesgató körülmények között létesült a Biharmegyei Gazdák Áru- és Hitelintézete, amelynek egyik főága a sertéshizlalás. E célra nagyszabású telepet rendeztek be, azonban a szomorú gazdasági viszonyok olyan helyzetet teremtettek az intézet ezen működési körében, hogy az egész intézetet válságos helyzetbe juttatták.

A tegnapi közgyűlésen arról volt szó, hogy a 621.000 korona veszteségnek megfelelően lebélyegzik a részvényeket, vagy felszámol az intézetet. A közgyűlés a lebélyegzés és további fennállás mellett döntött.

A közgyűlésen Fleischhacker Gyula elnökolt. Jelen voltak:

Berger Gyula, Fleischhacker Gyula, dr. Reinkopf Izidor, Kiss Károly, Bleyer Ignác, Grüner József, Balázs Odón, Papp Imre, Weinberger Lajos, dr. Lengyel Zsigmond, fanciesikái dr. Schwartz István, Markovits Sándor, Kelen Béla, Balázs Ernő, fanciesikái Schwartz Sándor, dr. Berkes Sándor, Léwy Gyula (Nagyszalonta), dr. Bárdos Imre, Bleyer Lajos, Jónás Andor, Kovács Kálmán, Goldstein Sándor, Gáspár István, Markovits Gyula, Steiner Richard stb.

A megnyitás után elnök bejelentette, hogy évközben Fleischer Lajos, Weinberger Lajos, Bleyer Lajos és dr. Moskovits Miklós igazgatók beadták lemondásukat.

Ezután felolvasták az igazgatóság jelentését, amelyben rámutatnak a szomorú eredményre. Megbénította az intézet működését, hogy a gazdasági viszonyok folytán az intézet kénytelen volt visszszámítolási hitelét visszafizetni. A súlyos viszonyok dacára a bank- és váltóüzlet 99155 korona hasznot ért el, azonban a sertéshizlalda nemcsak ezt a hasznot emésztette fel, hanem még ezenfelül 595,741 korona veszteséget okozott. Tavasszal ugyanis a sovány sertések ára magas volt, míg a második felében a tengeri ára hallatlan magasra szökött fel, a zsir, szalonna és a kövér sertés ára pedig igen alacsonyra szállott. Növelte a bajt az óriási kamatláb. Az intézet összvesztesége 621,375 korona.

Ezek dacára az igazgatóság nem tartja célravezetőnek a felszámolás kimondását, mert az ingatlanokat nagy veszteséggel kellene eladni, az adókat pedig anyagi romlásba hajtáná az azonnali behajtás; hanem mondják ki az 1.000.000 korona részvénytörke leszállítását 400000 koronára s a részvényeket 500 koronáról 200 koronára bélyegezzék le.

A jelentést a mérleggel együtt elfogadták s a felmentvényt megadták.

A felszámolás vagy lebélyegzés kérdésében Schvarcz István szólalt fel s a további fennállás mellett foglalt állást.

Ily értelemben határoztak s a részvényeket lebélyegzik.

Az alapszabályokat módosították, s az igazgatósági tagokat 12 helyett 10-ben, s a felügyelő bizottsági tagok számát 6-ban átlapították meg.

Megválasztották: igazgatókul Schvarcz Ferencz, Berger Gyula, Kiss Károly, Fleischhacker Gyula, Lukács Gyula, Bleyer Ernő, dr. Schvarcz István; felügyelőkké Kelen Béla, Sonnenfeld Adolf, Schvarcz Sándor, Lindenbaum Ignác.

Ezzel véget ért a gyűlés.

Tanítói küldöttség Hoványi képviselőnél.

A nehéz megélhetési viszonyok, a folyton fokozódó drágaság évek óta panasszal tölti el a tanítókat is. Csekély fizetésükből alig tudnak megélni, ha csak szerencsés családi körülmények nem segítenek rajta.

A tanítószabványt eleinte csendesen, keseregve mondta el az illetékes tényezőknél, bizva a jövő reményében. Mikor azonban a megélhetés mindig nehezebb és nehezebb lett, s látta, hogy azok, kiknek a segítség módjában lenne, nem igyekeznek rajta, a csendes keseregést elégedetlenkedés váltotta fel, mely napjainkban már azok táborába hajtotta a tanítószabványt, kiknek eszméi diadalrajtás esetén végpusztulást jelentenek az egész magyar hazára.

A tanítószabvány kezébe van letéve a jövő Magyarország sorsa. Amit a tanító a zsonge, ártatlan gyermeki lélekbe belecsöpögtet, kihatással lesz a gyermek egész életére.

Ha a tanító szívében elégedetlenséggel kénytelen hivatását az iskolában végezni, az eredmény lehet, hogy talán kifogástalan lesz, mert gépiesen elvégzi kötelességét, azonban ne felejtsük, a tanító nevelő is, s a gyenge ártatlan gyermeki lélekbe belecsöpögteti az elégedetlenség csiréit, mely később a fejlettebb korban hozza meg átkos gyümölcseit.

Minden követelményeknek megfelelő iskola helyiség, s benne hivatásáért lelkesülő, igaz, hazafias és vallásos eszméktől áthatott és anyagiakban megelégedett tanító biztos záloga a jövő generáció helyes érzésének és gondolkodásának.

A minden követelményeknek megfelelő iskola részben megvan. Azért részben, mert dacára a törvényes intézkedéseknek nap-nap után foglalkoznak a lapok olyan iskolákkal, melyeket hatóságilag be kell csukadni.

A másodikról már többet lehet vitatkozni. Az idealizmus sokaknál kihalóban van, mert az elégedetlenség elfoglalta helyét sok tanító szívében.

Szüntessük meg az elégedetlenséget, hogy béke és megnyugvás szálljon a szívekbe s az idealizmus ismét helyet talál. Ezt pedig úgy érjük el, ha kiemeljük a tanítószabványt fizetés tekintetében is abból a fizetési osztályból, mely egy városi szolgának a fizetésénél is kevesebbet állapít meg számára.

Osztassanak be a tanítók az állami tisztviselőkre érvényes XI., X. és IX. fizetési osztály megfelelő fokozatába, amelyben a tanítókkal egyenlő képzettségű állami tisztviselők vannak. Ne legyen különbség az iskola jellege, állami és nem állami, nő- és férfi tanító között, sem törzsfizetés, sem pedig előlépésben s amint a polgári iskolai tanítóknak meghagyták a korpótléket, hagyják meg az elemi iskolai tanítóknak is, mert mindenkor végeznek olyan nehéz és fontos munkát, mint azok. Különböznék is ezt a törvény is biztosítja számukra.

A kántori fizetés a tanítói fizetésbe ne legyen beszámítható, mert az igazságtalan állapot, hogy egyik tanító ugyanannyi fizetésért kétszeres munkát végez mint a másik.

Az új tanítói törvényjavaslat rendezze a kezdő tanító fizetését, de nem fedi a ta-

nitóság kívánalmait s nem gondoskodik a már állásban lévő tanítókról. Akik 1—2 év múlva újabb korpótlék élvezetében lépnek, várhatnak 10—15 évig. A lakbér meg pláne csekély. Egy ilyen városban is, mint Nagyvárad 480 koronáért intelligens embernek való lakást nem lehet kapni.

A Biharmegyei Általános Tanítóegyesület küldöttséggel kereste föl tegnap dr. Hoványi Gézát Nagyvárad város orsz. gyűl. képviselőjét s kérte, hogy azzal az ügyszeregettel, mellyel eddig viseltetett a nemzet napszámásai iránt, hasson oda, amikor az új törvényjavaslat tárgyalás alá kerül, hogy a tanítószabványt teljesedésbe menjenek. Dr. Hoványi Géza városunk képviselője igen szívélyesen fogadta a küldöttséget. Válaszában kifejtette, hogy néhány nappal ezelőtt megkapta az Orsz. Tanítói szövetség emlékiratát s minden igyekezetével azon lesz, hogy a tanítószabványt annak alapján teljesüljenek.

Ha teljesedésbe megy a tanítószabvány az elégedetlenség megszűnik, helyét a béke és megelégedés áldásos érzete foglalja el, melyből csak a magyar társadalomnak lesz haszna s akkor a bizalmas minősítés helyett elég lesz a szigorú állami ellenőrzés is azok megtanítására kik a magyar hazának és magyar nemzeti eszmének ellenségei.

HUMOR.

*

BARCSAY-ESETEK.

A »fejedelemről«, Barcsay Domokosról beszélnek az alábbi eseteket:

Barcsay Domokos igazi magyar testalkat volt: erős, csontos.

Valamelyik birtokán egyszer a bivalyait nézegette. A bivaly: csak bivaly mindenütt, lusta, szeret heverészni. Bizony a Barcsay Domokos bivalyainak legnagyobb része is kényelmesen heverészett a napon. Barcsay végig mustrálta valamennyit, aztán fel akart ülni a könnyű gazdasági kocsijára, hogy tovább hajtasson. Szerencsétlenségére megcsuszott, lezuhant, még pedig oly szerencsétlenül, hogy fejével előre esett, egyenesen rá a homlokával egy bivalyborjú fejére.

Rémülten siettek a segítségére az emberek, biztosra vevén, hogy a »fejedelem« bezuzta a fejét.

Tényleg történt is koponyatörés, mindössze azzal a kis különbséggel, hogy nem Barcsay feje tört be, hanem a bivalyborjúé.

*

Büszke volt a Barcsay Domokos, hogy a Nemzeti Kaszinó mindegyik borát jól ismeri. Egyszer fogadott, hogy bekötött szemmel, csak az ízéről megismeri a Kaszinó valamennyi borfajtáját.

Megkezdődött a nagy próba. Barcsay sorban felhajtott egy-egy pohár bort s mindenikre megmondta:

— Ménesi 1880-ról.

— 1895-iki tokaji asszu.

— 1898-iki villányi.

— 1883-iki huszti.

A körülállók nem tudták hová lenni a csodálkozástól. Vagy 10 pohárnál pontosan ment a felismerés, egyszer a tizenegyediknél megakadt Barcsay.

— Hm, hm. Adjatok csak ebből még egy pohárral.

Adtak.

— Ejnye no, ilyet még nem igen ittam. Még egy pohárral.

Kiitta azt is, de akkor haragosan felkiáltott:

— Hát ez már még sem járja; kikérem az

ilyen rossz tréfát! Tintát itattok velem? Nem engedek magamból bolondot csinálni! Gyalázat az, tintát itatni velem!

Azzal haragosan letépte a szeméről a kendőt s a körülállók harsány kacagása közt konstátálta, hogy amit ő ismeretlen ital létere tintának ivott, az tiszta vízvezetéki — víz volt.

TAPASZTALÁSBÓL BESZÉL.

— Aztán mondja csak, Artur, nem említette a papa, hogy maga kissé fiatal?

— De igen, csak hogy azt is hozzátette, hogy majd megöregszen, ha a maga számláit én fizetem ki.

HANGVERSENYEN.

— Nem hittem, hogy Dóra kisasszony hangja be fogja tölteni a termet.

— Én inkább attól félttem, hogy ki fogja őríteni.

VENDÉGLÖBEN.

— Pincér! micsoda dolog? egy ősz hajszál van a levesben.

— Ah, ugy-e bár uraságod is sajnálja, hogy elment a kis szőke szakácsné?

..HIREK..

Tájékoztató.

Február 9. Belvárosi Népbank közgyűlése d. e. 11 órákor.

Február 9. Nagyváradi Agrár Takarékpénztár közgyűlése d. e. 10 órákor.

Február 10. Magyar Bank közgyűlése d. e. 11 órákor.

Február 12. Leszámitoló és Jelzálogbank közgyűlése d. e.

Február 14. A Katholikus Kör második köz-művelődési estélye.

Február 16. Biharmegyei Takarékpénztár közgyűlése.

Február 21. A Katholikus Kör harmadik köz-művelődési estélye.

Február 28. A Katholikus Kör negyedik köz-művelődési estélye.

Május 6. Bihareana takarékpénztár közgyűlése d. e. 10 órákor.

Március 14. A Katholikus Kör ötödik köz-művelődési estélye

Április 20. A Katholikus Kör záróünnepélye

* **Személyi hírek.** Széchényi Jenő prelátnak néhány heti üdülésre Ab-baziába utazott. — Dr Lányi József felsz. püspök Bécsbe utazott.

* **Szentségimádás.** Az Oltáregye-sület szentségimádását ma az olasz plébá-niatemplomban fogja tartani. Reggel 7 óra-kor lesz a szentségkítétel, 9 órákor nagy-mise prédikációval, este 5 órákor pedig litá-nia szentbeszéd és szentségbetétel lesz.

* **Giesswein Nagy-Váradon.** Dr Giesswein Sándor pápai prelátnak, orsz. képviselőnek tegnap este Nagy-Váradra érkezett. Giesswein a Feministák Egyesületének meghívására jött le Budapestről. Előadást tart ma a városháza dísztermében „A nő hely-zete a modern társadalomban” címen. Az előadás délután fél 7 órákor kezdődik. — Giessweint nagyváradi tartózkodása alatt dr Karátsonyi János kanonok látja vendégül.

* **József főherceg állapota.** József főherceg állapotáról a hivatalos lap tegnapi száma a következőkben közli a negyedik orvosi jelentést:

József főherceg ur, ő es. és kir. fen-ségénél a váladék változatlan. Reggeli hő-mérséklete 38,8. Közérzete megnyugtató.

Budapest, 1913. február 7. Délelőtt 11 óra.

Dr Báró Korányi, s. k. tanár.

Dr Czyzewsky s. k. udvari orvos.

* **A hivatalos lapból.** A kir. pénzügyminiszter Pozsár József pénzügyi kezelési gyakornokot a nagyváradi pénzügyigazgatóságánál, jelen állomáshelyén való meghagyás mellett a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű pénzügyi irodatiszté nevezte ki.

* **Árvaszéki ülnökválasztás a vármegyén.** A dr Hegvesi Pál halálával megüresedett árvaszéki ülnöki állást az eredeti tervtől eltérőleg már a tavaszi közgyűlésen be fogják tölteni. Az ülnöki állásra az alispán már meghirdette a pályázatot is mely március 10-én jár le. Az ülnöki állást jelenleg Kránczly Kálmán tb. ülnök tölti be kiváló szakértelemmel s minden valószínűség szerint ő is fogja azt elnyerni a márciusi választás alkalmával.

* **Egyezség a tejcarnok rész-vénytársasággal.** A városi tanács elfogadta a tejcarnok részvénytársaság azon ajánlatát, hogy átveszi tőle a városi tejközpont a napi 5400 liter tejmenyiségre kötött szerződéseket s azok lejártáig minden liter tej után 1 és fél fillért fizet a részvénytársaságnak. Az állandó választmány ülésén Rimler Károly nem fogadta el ezen megállapodást; mert tekintettel a risikóra, csak 1 fillért hajlandó egy liter tej után fizetni. A tanács a 1 és fél fillért terjeszti a közgyűlés elé, ahol Rimler Károly polgármester kifejti ellenérveit.

* **Jegyzőválasztás Csökmön.** A Nagy Sándor csökmői segédjegyzőnek Berettyóújfalubau történt megválasztása folytán megüresedő másodjegyzői állást tegnap töltötték be választás útján. A pályázók közül egyhanguan Nenner Tibor okleveles darvasi segédjegyzőt választották meg.

* **Munkát adjon a város.** Szabó Károly és ifj. Mónus Sándor tudvalevőleg indítványt adtak be Nagy-Várad város törvényhatósági bizottságához, hogy a város a munkanélküliség enyhítésére vegye munkába a már létesíteni szándékolt közműveket. Kérje a minisztert, hogy erre a célra kölcsönt vegyen fel a városok részére. Az állandó választmány tegnapi ülésén foglalkoztak a dologgal. Gerő Ármin kérte, hogy itt azonnal cselekedjék a város, s bármily magas kamattal vegyen fel pénzt s a helybeli pénzintézetektől vegye ki e célra a város betétjeit. Rimler Károly polgármester kijelentette, hogy már is járt kölcsön után, de ez üzleti dolog lévén, nem nyilatkozhat. Ilyen értelemben tesznek előterjesztést a közgyűléshez.

* **A Bihoreana mérlege.** A nagyváradi pénzintézetek között tekintélyes helyet foglal el a Bihoreana takarékpénztár. Most bocsátotta ki mérlegét a kiváló pénzintézet, amely az elmúlt évet 151,000 korona tiszta nyereséggel zárta. Közgyűlését március 6-án d. e. 10 órákor tartja.

* **Ki lesz a megyei irodatiszt?** Február 20-án jár le a vármegyénél megüresedett irodatiszti állásra meghirdetett pályázat. Soha egyetlen egy pályázat alkalmával sem nyilvánult meg oly nagy érdeklődés mint ennél. Az ország minden részéből érkeznek pályázatok. A pályázók közül Bobovszky János margitai irodatisztnak van a legtöbb kilátása a kinevezésre.

* **Vetített képelőadás a Kath. Legényegyletben.** Vasárnap d. u. fél 5 órákor a Kath. Legényegylet helyiségében „Páris nevezetességeiről” előadást fog tartani Gálffy Sándor egyleti igazgató vetített képek kíséretében. Belépti díj nincsen, önkényes adományokkal fogad az egyesület.

* **Pályázat az uszoda tervére.** Az uszoda ügyét tárgyalta tegnap Nagyvárad város tanácsa, mint állandó választmány. A közgyűlés kimondotta, hogy a város úgy a 200,000 koronás beton uszodára, mint a fa uszodára hirdessen tervpályázatot. A főmérnök csak a vasbetonra kívánta a pályázatot kiírni, míg Komlóssy József a fauszoda mellett érvelt. Rimler Károly polgármester csak a fauszodára akarja a pályázatot kiírni, mert a mai pénzügyi viszonyok mellett még gondolni sem lehet 200,000 koronás uszodára. Végre is abban állapodtak meg, hogy mindkettőre kiírják a pályázatot. Ez évben azonban bizonyosan nem lesz a Körösön uszoda.

* **Fogorvosi vizsga.** Dr Deákné H. Zsuzsa, nagyváradi fogtechnikusnő a belügyminiszter által a fogtechnikusok részére elrendelt vizsgálatot Budapesten a legjobb sikerrel letette.

* **Halálozások.** Özvegy Kollmann Adolfné sz. Oppenhauser Ilona, néhai Kollmann Adolf hitese ügyvéd, volt városi rendőrbiztos özvegye, élete 55. évében elhunyt. Temetése ma, vasárnap délután 2 órákor lesz a Szent János-utca 37. sz. háztól. — Ruzs Mihály, élete 75 éves korában elhalt. Temetése ma, vasárnap délután fél 3 órákor lesz a Béke-utca 1. sz. háztól.

* **Elgázolt tanítónő.** Tegnap délelőtt a Szent László-téren Rozogány Péterné zongora-tanítónő a járdáról letért a kocsis utra. Mögötte egy két fogatú kocsis gyorsan hajtott s midőn ki akart térni a gyorsan haladó kocsis elöl, egyik ló fellökte s a bérkocsis keresztül ment rajta. A mentők beszállították az izr. kórházba.

* **Megszökött szerelmespár.** A Csökmő körül lévő tanyák csendes lakóit néhány nap óta élénken foglalkoztatja a tanyavilág legszebb lányának eltűnése. A leány Fülöp Péter gazdának volt egyetlen gyermeke. Egészséges piros arca, karcu termete, tüzes két szeme messze vidéken ismert volt. Ugy hívták köznyelven, hogy a Tanya szépe. A leányért bomlott az egész tanyaközség legénygárdája. A leánynak azonban már volt választottja és pedig a Nagycirkópusztáról Galambos János. Deli pörgebajuszu legény volt, aki minden este ott olázkodott Fülöp Péter háza körül. A legények vissza is vonultak, mert tudták, hogy a leány ugyanis csak Galambos Jánosé. A legény már többször megkérte a leány kezét, azonban a szülők mindannyiszor kijelentették, hogy nem adják lányukat, mert még nagyon fiatal. A szülők magatartása elkeserítette a fiatalokat és elhatározták, hogy a szülői engedelmet ki fogják zsarnokolni. Csütörtökön reggel az ünneplő ruháját öltötte magára a legény és azt mondta szüleinek, hogy Csökmőre megy bevásárolni. A tanyák alá érkezett el a leány, itt már várakozott rá Galambos János egy új szerkesztéssel, melybe a Cirkó pusztán két legtüze-sebb paripája volt fogva. A leány kendőjével bucsút intett a Vörös majornak és a

következő órában már messze jártak még az ujjalú járástól is. A megszokott szerelmes pár után most kutatnak a szülők.

x Ungváry László és Amerika. Ungváry László (Cegléd) faiskola és szőlő termékei (nemes gyümölcsfa, vadonc, akác, gledicsia, szőlővessző, bor stb.) már Amerikában is nagy kelendőségnek örvendenek. Sok ezer korona értékben küldött a múlt évben is a Chicagohoz közel fekvő Baróthy-féle telepekre. Árjegyzéket ingyen és bérmentve szívesen küld.

*** A Dispensaire forgalma.** A nagyváradai tüdőbeteg gondozó intézetnél jan. hónapban jelentkezett 132 beteg, gondozás alá vétetett összesen 38 beteg 54 családtaggal. A rendelések száma 372 volt. Lakásvizsgálatot végzett az intézet 28 esetben. Az új jelentkezők közül 7 esetben vizsgáltak köpetet. Fertőtlenítést eszközöltek elhalálozás miatt 1 esetben, költözés miatt 2 esetben. Kiszolgáltattott 869 liter tej, 55 kg. liszt, 140 kg. hus, 198 kg. kenyér, 6 kg. kókuszszir, 17 kg. sertésszir, 14 kg. cukor, 9 kg. borsó, 4 kg. bab, 7 kg. lencse, 6 kg. rizs, fél kg. kakaó. A kiosztott élelmiszerek értéke 633 korona 21 fillér. Lakássegélyt adott 10 esetben, tüzifasegélyt 11 esetben, összesen 107 korona 40 fillér értékben. Az összes havi segélyezés értéke 740 korona 67 fillér volt. Tekintettel a Tüdőbeteg gondozó intézet nemes céljára, kéri a nagyközönséget, hogy munkájukat anyagilag támogassa. A szíves adományokat a Tüdőbeteg gondozó intézethez Teleky-utca 44. sz. alá kéri címezni.

*** Az orvosi tudomány** minden súlyos kór, de különösen az Epilepsia ellen lankadatlanul kutatja a biztosan gyógyító módszert. Igazán örvendetes, hogy orvosi szakkörök is mindjobban elismerik, miszerint az a gyógy mód, melyet dr. Szabó B. Sándor az Epilepsia gyökeres gyógyítására meghonosított, súlyos esetekben is kitűnően beválik. Csak kötelességet vélünk teljesíteni, midőn ezt t. olvasóinknak tudomására hozzuk. Gyógyulást keresőknek díjtalanul ad felvilágosítást dr. Szabó B. Sándor rendelési intézete, Budapest, Nagy-Korona u. 18.

*** Talált szemüveg.** A Katholikus Kör által e hó 7-én rendezett közművelődési előadás után a jogakadémia disztermében egy csíptető szemüveg találtatott, melyet tulajdonosa átvehet a jogakadémia pedelusanál.

*** Tisztelettel értesítem** a nagyérdemű közönséget, hogy tulajdonomat képező vendéglőmben előrehaladt koromnál fogva 1912. év nov. hó 1-től Vilmos fiamat alkalmaztam, hogy vendéglőm régi jó hírnevét visszaállíthassam. Egyben tudatom a nagyközönséggel, hogy helyiségemben kizárólag saját termésű boraim jutányos árban szolgáltatnak ki és esténként hideg és meleg étkezés is kapható. Tisztelettel Karger Vilmos, mint apám megbízottja.

*** Eladó** egy pár jól behajtott 5 éves kocsi. Cím a kiadóban.

x Uj tanfolyamok a Rose Nyelviskolában. Január 1-ével új tanfolyamok kezdődnek Rose tanár ábrázoló nyelviskolájában. Mától kezdve be lehet iratkozni német, francia vagy angol nyelv szakokra. A tanítás házon kívül is történhetik. Bővebb felvilágosítást ad a nyelviskola irodája, Rákóczi-ut 3.

A „Biharmegyei Gazdák Aru- és Hitelintézete Rt.” sertéshizlaldájában (Össi-tér) hizott sertések a napi áron egyenként is kaphatók.

x Finon női lack chevrau barna és fehér félcipőket vettm partiban és azokat 4 koronától kezdve árusítom. Feketénél, Bémer-téren, Elite-kávéház mellett. Üzletemet május 1-én Szent János-utca 3 szám alá helyezem át.

x Hirdetmény. A Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet 1910-1912. évi 15-ik évtársulatának törzsbetétei a reá eső osztalékkal együtt f. évi január 13-ától kezdve kifizettetnek. Az igazgatóság.

Valódi Amerikai és Chas-sala cipők, legjobb Bor-alino és Pichler kalapok

REICHARD áruháza

cégnél szerezhetők be.

x Szülők figyelmébe. Legszebb és legobb ajándék jól tanuló fiuk részére egy jó lövő flóbert. A legnagyobb örömet csakis ezzel szerezhetünk, s semmi más ajándék nem teszi meg azt a hatást, mert a fiuk véreben már benne van a fegyver iránti vágy, ezt minden felnőtt férfi tapasztalatból tudja. Tehát a fiainknak örömet akarunk szerezni és őket a tanulásra serkenteni, úgy vegyünk **Ladányi** puska műves Rákóczy uti üzletében, ahol jótállás mellett lehet mindenféle árban a legjobbat kapni. Töltények és fegyverjavítások, új fegyverek, lőpor és serét vadászati kellékek nagy választékban. Telefonszám: 269.

x Egy ebédli szekrényt, amely kitűnő állapotban van, kéz alatti eladásra keres a kiadó-hivatal.

x Egy igazán életrevaló és hízagpótló intézmény betöltésére vállalkozott egy erre minden tekintetben hivatott és kiváló kvalitásokkal bíró kereskedelmi szakember: **Donát Károly**, ki lakásán, Szabadság-utca 5. szám alatt egy az egyszerű és kettős kereskedelmi könyvvitelt, a magyar és német gyorsírást, gépirást, kereskedelmi számtant, valamint magyar és német kereskedelmi levelezést és a kereskedelmi könyvek felfektetését felölelő tanfolyamot nyitott. Ezen új és minden tekintetben figyelemreméltó intézmény iránt már eddig is óriási érdeklődés mutatkozik s mi a magunk részéről is kötelességünknek tartjuk a mélyen tisztelt érdeklődők figyelmét ezen tanfolyam látogatására felhívni és mindenkinek a saját érdekében ajánlani.

Ne hagyja magát félrevezetni!

Csillárgyár

Nagyváradon csak egy van. Gyártelep: **Szent János u. 20.** Iroda s raktár: **Bémer tér 3.** A n. é. közönség szíves tudomására adom, hogy villamos felszerelési vállalatomhoz a gyártást is felvettem. **10 éve fennálló** vállalatom a legnagyobb garancia, hogy a legolcsóbb beszerzési forrás cégem. Tömeges partfogást kérve kiváló tisztelettel **STERN.**

Az Alkotmányt megveheti naponta, vagy előfizetheti, ugyancsak az „Élet”, „Nagyasszonyunk”, „Zászlónk” és „Kis Pajtás”-t

Hegedüs Hirlapirodában
Rákóczi-ut 5. — Telefon 1301.

x Kossuth-utca 2. sz. házban egy emeleti kétszobas lakás me lékhelyiségekkel f. évi május 1 re kiadó. Ertekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x TŰZIFA hasábos és aprítva, ugyancsak elsőrendű porosz kőszentet házhoz szállít **Weiszberger és Társa.** Telefon 688. Telep: Váradvelence, vasutnál.

x Kiadó. Percecs-u. 2/b. sz. Két udvari szoba, fürdő szoba, mellékhelyiségeivel május 1-től kiadó

A háboru és a kereskedelem.

A jelenlegi háborus világban leghivebben a kereskedelem tükrözi vissza a helyzet hű képét. A diplomácia könnyelmű hírei rendkívül izgalmakat szoktak fölverni a politikában. Senki sem szokta őket komolyan venni, mert hiszen éppen azért röppentik őket fel, hogy leplezzék a valóságot.

Egészen másképpen áll a dolog a kereskedelem híreivel. Itt nincs hirtelenkedés, nincs hazugság, minden mellett számok állanak és az emberek hisznek a kereskedelmi hírekben.

Kezünkbe került a m. kir. *Kereskedelmi Muzeum* legutóbbi körlevele (febr. 1.) amelyben pompásan lehet látni a helyzet képét. Menten minden hullámzástól, színtől, izgalmától: itt lüktet a nagy európai élet ütere, okosan, hidegen, rövid szürke sorokban áll elő ez vagy az a kormány, hogy neki ez kell, ő ezt adna el stb.

Minden kis hírből a legnagyobb öszinteség van. Amit a diplomácia esetleg hónapokig rejteget, tagad, tussol, cáfol vagy homályosan körülír, az itt megjelenik 3-4 rövid sorban.

Az érdekesebbek közül közlünk egy párat.

Románia készülődése.

Hogy Románia milyen komolyan készül a háborura, az megítélhető az alábbi árlejtésből.

Kötszer és vatta. A bukaresti egészségügyi igazgatóság 250.000 méter kötszer és 25.000 kg. vatta szállítására hirdet pályázatot. A pályázók az ajánlati érték 5 százalékának megfelelő bántépnzt tartoznak letenni,

Törökország hajót épít.

Ez a következő árlejtési hirdetményből tünik ki:

Fejszék és lapátok. A török hadügyminiszterium 30.000 drb fejsze, 5000 drb bárd és 6000 drb. lapát sürgős szállítására pályázatot hirdet.

Tripoliszi csendélet.

Tripolisz körül végleg elült a harci lárma. Kitűnően jellemzi a helyzetet a következő két hírecske:

Légyfogópapír. Egy tripoliszi magyar cég légyfogópapírt helyezhetne el nagyobb mennyiségben. Bővebb részletekkel a keresk. muzeum szolgál.

Női divatáru. Egy tripoliszi magyar cég női szalmakalapokat és kalapdiszt, továbbá *derékfűzőket* (Istenem! Valamikor innen páncélokat szállítottak!) helyezhetne el.

A bolgár moratórium.

A bolgár moratórium az általános hadi leszerelési rendeletnek a bolgár hivatalos lapban való közzétételétől számított 45 napig bezárólag meghosszabbított.

Mit nélkülöz Bulgária.

Szófia értesítés szerint a bolgár kormány nagyobb mennyiségű disznósirt és marhahúst akar beszerezni, mivel ebben nagy a hiány.

Ugyancsak Szófiából jelentik, hogy ott nagy ke-
reslet van a szénára. Nincs szénája a hadseregnek.

Csődök.

Rengőtel a csőd Oroszországban. A bukott keres-
kedőket majdnem mind letartóztatták. Egy hónap alatt
135 kereskedő bukott meg. Az összes passzívák 10
millió rucelnél nagyobb összegre rugnak.

Konstantinápolyban is szomorúak az állapotok.
Itt főleg a kiskereskedők mennek tönkre. Főleg a di-
vátúra-, szőrme- és kézműipar kereskedések jutnak
egymás után a tönk szélére.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Vasárnap: d. u. Limonádé ezredes; este
Orpheus az alvilágban.
Hétfő: Orpheus.
Kedd: Orpheus.
Szerda: Orpheus.
Csütörtök: Egér.
Péntek: Egér.
Szombat: Egér.
Vasárnap: d. u. Kedves Augustin.
este: Varázskeringő.

Színházi terefere.

Valamit nagyon erősen sutognak a szín-
ház körül. Színészek, újságírók mesélgetik
egymásnak és a végén harsányat kacagnak
rajta.

Mi lehet ez? Valami nagyszerű erő lehet
a dologban, ritka és sikerült ötlet, amely ki
tudja, hogy kiről szól, kinek fáj és kik nem
nevetnek rajta?...

A rejtélyes esetnek sűrű fátyola van,
melyből ennyi került ki:

A pletyka verebei azt csiripelték egy bán-
kódó férj fülebe, hogy rózsaszín szarvak nő-
nek viharvert homloka körül.

Nosza lett erre otthon családi perpatvar.
A férj a tragédiák nagy páthoszával kiáltott
az asszonyra:

— Asszonyom, válunk! Ön megy jobbra,
én megyek balra.

Az asszony sirt és elájult. Hiába bizo-
nyitgatta, hogy alávaló rágalom: nem hasz-
nált semmit. A férj tényleg balra ment; el-
keseredettségében beült éjjel egy kávéházba
és halálra akart zülleni.

Egész nap ott ült. Ült és nézett a sem-
miségbe. Végre aztán maga a direktor téri-
tette észre. Felvezette a színházhoz és most
meglesz a nagy kibékülés.

Megmagyarázták neki, hogy csak ugra-
tás volt az egész.

A másik ugratást Tompa Béla csinálta.
Vendégszerepelni volt az édes atyja társasá-
gánál s mikor visszajött, azt híresztelte,
hogy staggionét alakít és vidéki körutra
megy.

Hej, lett erre gazzulirozás! A kávéház-
ban siettek ajtót nyitni előtte azok a színé-
szek, akiknek felbontották a szerződésüket
és mind szerződésért kunyoráltak.

De jött a szörnyű leleplezés. Az egyik
nagyjövő tag már napok óta ostromolja
előlegért, Tompa dühös lett.

— Most már aztán elég! Hagyjon bé-
két. Nem vagyok, de nem is leszek direktor.
Ha olyan lágy fejű volt, hogy elhitte, hát
az a maga baja.

Azóta egy pár „szerződöttet” női tagja
halálra keresi a kis bonvivánt és gyöngéd
kacsókat ígérgetik neki.

A legközelebbi nagy ujdonság A Mexi-
kói leány lesz, melynek címszerepét Kassay

Rózsi fogja játszani az 5 eleven, tempera-
mentumos modorában.

A szép zenéjű darabnak egyik legszebb
száma Beatriz keringője, melynek postikus
szövegét itt közöljük.

BEATRIZ KERINGŐJE.

Halkan száll az éj,
Támad száz veszély,
S nincs e szívben félelem!
Bízd reám magad
Órzom utadat,
Jöjj csak, jöjj velem,
Fű, fa meghajol,
Zúg a zöld bokor
És én kint vagyok lesen,
Tisztás dús fűvén
Zordon fák tövén
Várunk csendesen!
Tisztás dús fűvén
Zordon fák tövén
Várunk csendesen!

Halkan száll az éj
Kék szemem kevély
Benne bátorságom ég.
Két erős karom
Biztos oltalom
Nem tud félni még,
Halkan száll az éj.
Jöjj velem, ne félj.
Ránk majd csillagfény nevet
Jöjj velem, ne félj.
Mellettem nincs veszély,
Ott nem riadhat meg szived.
Jöjj velem, ne félj,
Mellettem nincs veszély
Itt nem riadhat meg szived.

Szómat mily örömmel hallják
Ez nagyon kitüntető!
Hogy bizalmuk így pazarolják,
El sem volt képzelhető!...
Sűrű éjszakán,
Vad sziklák fokán
Itt is, ott is tűz lobog!
Felhők torlanak,
Még egy pillanat,
Mennydörgés robog
Égő lázas éj
Izgató veszély
Oh mily édes, mily csodás,
Harcot kezdeni
Rablóval küzdeni,
Nem ér fel ezzel semmi más!
Harcot kezdeni,
Rablóval küzdeni.
Nem ér fel ezzel semmi más!

Limonádé ezredes. Ma dél-
után az idei szezon egyik legderösebb ope-
retteje a Limonádé ezredes kerül színre. A
kedves zenéjű műsordarab vasárnap délutáni
előadásán Lónyai szerepét: a szobaleányt a
nagyváradi színházi közönség kedvenc szub-
rettje Kassay Rózsi játssza.

Orpheus. Ma vasárnap este lesz a Szig-
ligeti színházban a szenzációs operette rep-
riz. Orpheus az alvilágban. Offenbach örök-
szépségű alkotása a következő szereposztásban
kerül színre: Euridike—Görög Olga. Juno—T.
Pogány Janka. Vénus—Kovács Hanna,
Cupidó—Sebestyén Irma, Orpheus—Ooskay,
Plutó—Medgyasszay, Jupiter—Lövey, Stix
Janko—Kabos. A közönség körében a leg-
melegebb érdeklődés nyilvánul a szenzációs
repriz iránt.

TÁVIRÁTOK

Bethlen Bálint gróf halála.

Budapest, febr. 8.

(Saját tud.) Bethlen Bálint, aki
a múlt héten idegrohamában fel-
vágta ereit, ma meghalt. Bethlen
Bálint pár évvel ezelőtt Tordaara-
nyos vármegyének volt a főispánja
és mint ilyen, a magyarság érdeké-
ben sokat tett.

Gróf Batthyány Tivadart meg- operálták.

Budapest, febr. 8.

(Saját tud.) Batthyány Tivadar
gróft ma megoperálták. Az operá-
ció jól sikerült.

Előre nyomulnak a törökök.

Berlin, febr. 8.

(Saját tud.) A törökök csatal-
dzsai harc vonalának bal szárnya
előrenyomult és több falut elfoglalt.
A jobb szárny is megkezdte elő-
nyomulását és sikerült is neki több
magaslatot elfoglalni.

Elfoglalt erőd.

Cettinje, febr. 8.

(Saját tud.) A montenegrói csa-
patok ma elkeseredett harc után el-
foglalták a Barkanyol erődöt. Sok
ember pusztult el mindkét részről.

Elfogott szerb zászlóaljok.

Belgrád, febr. 8.

(Saját tud.) Hivatalosan megerősí-
ti a szerb kormány, hogy a törö-
kök három zászlóalj szerb katonát
elfogtak.

A színész tragédiája.

Budapest, febr. 8.

(Saját tud.) Ma este a Vigszínház
előadása alatt Tihanyi Miklós játék
közben rosszul lett és összeesett.
Bevitték egy szanatóriumba, ahol
megállapították, hogy baloldali szél-
ütés érte. Felgyógyulását 10 nap
alatt remélik.

Ugyancsak ma meghalt Róna-
széki Gusztáv, aki szintén a Vig-
színház neves tagja volt.

A csehországi helytartó halála.

Budapest, febr. 8.

Meránból jelentik: Coudenhove
gróf, volt csehországi helytartó ma
reggel hét órakor meghalt.

Enver bég elit serege.

London, febr. 8.

A Daily Newsnek jelentik Konstantiná-
polyból, hogy Enver bég tegnap éjjel igen
nagy számú elit sereggel elindult Konstanti-
nápolyból.

Vámunió a Balkánon.

London, febr. 8.

A Times szaloniki tudósítója jelenti, hogy Venizelosz Üszkübből Szalonikiba menet annak szükségét hangoztatta, hogy a szövetségesek vámszövetkezetet alakítsanak.

IRODALOM

Az Élet c. szépirodalmi képes hetilap február 9-iki számában Krudy Gyula folytatja Mari, a tél leánya c. regényét, elbeszéléseket találunk G. Miklósy Ilonától, Arkosi Ferenczi Kálmántól és Rilke-től Majthényi György fordításában. Verseket irtak Juhász Gyula és Lampérth Géza, cikkeket Kosztolányi Dezső és Pethő Sándor. Ezenkívül találjuk a rendes kritikai rovatokat, könyvismertetőket, képeket a Művészhoz és a futuristák kiállításáról.

A Magyar Kultura most megjelent 3. számában dr. Müller Albert a belga katolikus pártól, dr. Bangha Béla a monizmusról, dr. Notter Antal pedig a parlamentről írnak cikkeket. Dr. Krüger Aladár befejezi az előző füzetben kezdett ismertetését a katolikus Nagyváradról. A cikk markáns vonásokkal mutatja be Nagyvárad katolikus hitéletét, sajtóját, társadalmi tevékenységét. Rávilágít a szabadkőműves garázdálkodásra s ezzel szemben a katolikus szervezkedésre. A füzetet a rendes rovatok, Pajes és kard, Szemlék és kritikák, Napló és Diákélet rekesztik be.

A „Vasárnapi Ujság” február 9-iki száma nagy sorozatban mutatja be gróf Pálffy János képtárát, mely most került a Szépművészeti Muzeumba. A becses gyűjteményt Térey Gábor cikke ismerteti. A többi képek Lengyel Menyhért Róza néni c. vigjátékát, Rajner főherceg temetését, az állatkerti lappokat, híres táncosnők arcképeit, a stockholmi olimpiád téli sportjait, a bírói talár pályanyertes rajzait, stb. mutatják be. Szépirodalmi olvasmányok: Krudy Gyula regénye, Szép Ernő és Ambrus Balázs versei, Barta Lajos novellája, egy érdekes francia regény, Schöpflin Aladár színházi cikke, stb. Egyéb közlemények: cikk Crispi emlékiratairól, a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4 szám.)

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

§ A gondatlan szülésznő. Oláh-szentmiklós községben Simkó Kosztánné a község bábája, — aki időközben lemondott, azonban a lemondást még nem fogadták el — nem akart elmenni a beteg fekvő Orosz Tivadarnéhoz, hanem a segédbábát küldte maga helyett, aki nem értette még jól a dolgot. Az asszony súlyosan megbetegedett, Simkó Kosztánné hanyagsága miatt, sőt másfél heti szenvedés után meg is halt, mert nem hívtak idejében orvost a beteg-

hez. Az ügyesség gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt emelt vádat Simkó Kosztánné ellen. A nagyvárad kir. törvényszék büntető bírósága tegnap tárgyalta az ügyet. A szülésznőt közegészségügyi kihágásban mondotta ki bűnösnek a bíróság és elítélte 100 kor. pénzbüntetésre. Felebbezett.

NYILTÉR

Dr Várszeghy Lajos
ügyvédi irodáját
Szmetka-u. 5. sz. alatt
megnyitotta.

Telefon 275. Telefon

FOGAK.

Ép gyökerek bennbagyásával
művészikivitelben szajpadlás
nélkül is készít **kitűnő** hiru-
nevi

Fogtechnica

Öz. Dr. Deákne

Nagyvárad, Kossuth u. 2.

Fejeste Sással szemben

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Irányzat a balkáni helyzet nyugodtabb felfogására lanya.

Mai árfolyamok.

Októberi buza	— — —	11.—
Áprilisi buza (1913.)	— — —	11.80
Októberi rozs	— — —	10.40
Áprilisi rozs (1913)	— — —	10.53
Októberi zab	— — —	11.82
Áprilisi zab (1913)	— — —	11.24
Szept. tengeri	— — —	7.74
Májusi tengeri (1913)	— — —	8.03

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyvárad
főkjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	—	786.—
Osztrák hitelrészvény	—	603.—
Jelzálogbank	—	418.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	506.—
Magyar bank	—	531.—
Közuti vasut	—	651.—
Városi villamos	—	373.—
Salgótarjáni köszén	—	713.—
Rimamurányi	—	689.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Nagyvárad m. kir. állami Erdőhivatal.

147 - 1913. szám.

Pályázati hirdetmény.

Biharvármegye közigazgatási erdészeti bizottságának 4261—1912. számú határozatában nyert megbízás folytán, az üresedésben levő belényesi járási erdőri állásra 1040 kor. évi összilletmennyel ezennel pályázat nyitatik.

Pályázhatnak mindazok, kik 24-ik életévüket betöltötték, de 35 évesnél lehetőleg nem idősebbek, feddhetlen életűek, az 1879. évi XXXI. t.-c. 37. §-ában követelt szakképzettséggel bírnak, teljesen egészségesek, s miután a belényesi járási erdőri állásnál a hivatalos nyelven kívül a román nyelv ismerete is kívánatos, megfelelő nyelvismerettel is rendelkeznek.

Pályázni szándékozók felhivatnak, hogy szabályszerűen kiállított és sajátkezűleg irt kérvényeiket, melyekhez keresztlevel, erkölcsi bizonyítvány, erdőri szakvizsgai bizonyítvány, hatósági orvosi bizonyítvány és szolgálati bizonyítvány is csatolandó, ezen állami erdőhivatalnál legkésőbb f. évi március hó 10-ig nyújtsák be.

A kinevezendő járási erdőri megfelelő számú tagsági könyvecskével az Orsz. Munkás- és Cselédségélypénztárba be fog irattatni s az állás már április hó elején elfoglalandó lesz.

Nagyvárad, 1913. évi febr. hó 7-én.

M. kir. állami Erdőhivatal.

Merza Kálmán

szijgyártó, nyerges
és bőröndös mester

Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

Raktáron tartok minden e szakmába vágó cikkeket, ugymint: **disz- és igás-szerszámot**, nyerges és versenyosorokat. Kívánatra megrendelés után is készítek a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, **feltűnő szolid árak mellett.**

Másolat.

Kereskedelmi m. kir. miniszter 93727—VI—G—1912. sz. Valamennyi II-od fokú iparhatóságnak.

A benzinmotorral dolgozó kisiparosok részére szükséges adómentes motorbenzin piaci és mérsékelt eladási árának szabályozása tárgyában az 1909. évi január hó 23-án 102021—908. sz. alatt kelt itteni rendelet kapcsán értesitem a t. városi tanácsot, hogy a fent említett adómentes motorbenzin mérsékelt eladási árát f. évi december hó 16-tól kezdve az 1913. év december hó 31-ig métermázsánként 26 (buszonhat) koronában állapítottam meg. Megjegyzem azonban, hogy amennyiben ezen idő alatt a motorbenzin piaci ára lényegesen változnék.

fentartom magamnak azon jogot, hogy a benzín egyezményben résztvevő gyárakkal egyetértőleg ezen most megállapított árat szükség esetén az akkori piaci áraknak megfelelően módosíthassam. Felhívom a v. tanácsot, hogy erről az I. fokú iparhatóságokat és a községi előljáróságokat haladéktalanul értesítse. Budapest, 1912. évi december hó 30-án. A miniszter helyett dr. Stettina, államtitkár s. k.
Hivatalos másolat hitelül
Nagyvárad, 1913. január 29.

Darabonth,
irodavezető.

Közgyűlési meghívó.

Az «Egyesült biharmegyei kereskedelmi bank és központi takarékpénztár részvénytársaság Nagyváradon» 1913. évi február hó 8-ik napján délután 5 órakor tartja saját helyiségében

rendes évi közgyűlését,

melyre a t. részvényeseket ezennel tisztelettel meghívjuk.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1912. évi üzleteredményről; az 1912. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása és ennek kapcsán a felmentvény megadása.
 2. A tiszta nyereség felosztására vonatkozó határozathozatal.
 3. Jelentés a tisztii nyugdíj-alapról és ennek kapcsán az igazgatóság javaslata a tisztii nyugdíjszabályzat néhány szakaszának módosítására vonatkozólag.
 4. A választmányból kilépő tagok helyének beöltése.
 5. Alapszabályok 24., 35., 44. §§-ainak módosítása.
 6. Esetleges indítványok.
- Nagyvárad, 1913. január hó 21-én.

Az igazgatóság.

Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentését, valamint az évi mérlegei az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt bárki megtekintheti.

JEGYZET. A közgyűlésen az alapszabályok 12. §-a szerint csak oly részvényekkel lehet jogokat gyakorolni, melyek az intézet pénztáránál a közgyűlést megelőzőleg, egy órával letétettek vagy pedig ugyanazon időpontig valamely más pénztárnál letétben lévő részvényekről szóló letétjegy tétetett le a pénztáránál.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyósámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti. Folyósámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankeszközök beszedéseivel (incassó) olcsó díj mellett.

Előlegel nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra.

Belépési felhívás.

A polgári takarékszövetkezet

Kossuth Lajos-utca 4. szám

1913. jan. 1-én megnyitotta 18-ik évtársulatát.

Az igazgatóság ez uton is felhívja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszésszerűen számu törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetekint 1 kor. fizetendő a szövetkezet pénztárába. Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk útján is eszközölhetik. Az új évtársulat 3 évig tart, melynek eltelté után a tagok az általuk ekként megtakarított tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyűjtsön és hogy tagjai hitelének, keresetének és gazdálkodásának előmozdítása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyújtson.

Kölcsönök adatnak:

- a) a heti befizetések 9 tizedésze erejéig minden további biztosíték nélkül;
- b) ingatlanokra;
- c) elegendő biztosítékot nyújtó kézi zálogra;
- d) megfelelő kezeség mellett váltókra, kötelezvényre. A szövetkezetbe való belépés alkalmával törzsbetétenkint 50 fillér beiratási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbetéti könyvecskéjét.

Az új évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósítatnak. A kölcsönökről kiállított kötelezvények bélyeg- és illetékmentesek.

A belépni szándékozók felkértek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos utca 4. szám) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek Nagyvárad, 1912. december hó.

Tisztelettel

A Polgári takarékszövetkezet igazgatósága.

Meghívó.

MOSKOVITS ADOLF ÉS FIAI
«Adria» Ipari és Mezőgazdasági Részvénytársaság

II. rendes közgyűlését

f. évi február hó 16-án d. e. 11 órakor a részvénytársaság irodájában (Nagyvárad, Vámház-utca) tartja meg s arra részvényeseit ezennel tisztelettel meghívja.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság által előterjesztett mérleg 1912. évről az arra vonatkozó jelentéssel és indítvánnyal.
2. A felügyelő-bizottság jelentése a mérleg megvizsgálásáról.
3. A mérleg helybenhagyása, a felmentvény megadása és az 1912. évi tiszta nyereség feletti intézkedés.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság megválasztása.

Azon részvényesek, kik ezen közgyűlésen részt venni kívánnak, az alapszabályok 16. §-a alapján a le nem járt szelvényekkel ellátott részvényeiket legkésőbb 5 nappal a közgyűlés előtt a részvénytársaság pénztáránál letenni tartoznak, ahol a részvénytársaság zárszámadásai és a felügyelő-bizottság jelentése is már a mai naptól fogva megtekinthetők.
Nagyvárad, 1913. évi február hó 5.

Az igazgatóság.

Értesítés.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy a Kossuth-utcán lévő a

„NAGY PIPA“

vendéglőt átvettem és azt újonnan átalakítottam.

Naponta friss csapolású **kőbányai salon sör** (alá Pilseni!)

Kitűnő érmelléki faj borok. **Izletes magyaros konyha.**

Naponta válogatott zónás reggelik.

Előzékeny és figyelmes kiszolgálás.

Pénteken mindég halestély.

Szombaton állandóan nagy hurkaestély zeneszó mellett.

Szives pártfogást kér

Popovics Sándor,
vendéglős.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

2707—1913. sz.

Hivatalos Hirdetmény.

Felhívom az ebtulajdonosokat, hogy ezen hirdetmény közzétételétől számított 15 nap alatt, illetve legkésőbb márczius hó 15-ig az ebadót a városi pénztárba annál is inkább befizessék, mivel a mulasztás ellen a szabályrendeletileg megállapított ebadó kétszeres, esetleges 3-szoros összegében fognak elmarasztaltatni.
Nagyvárad, 1913. január 30.

Gerő,
rendőrfőkapitány.

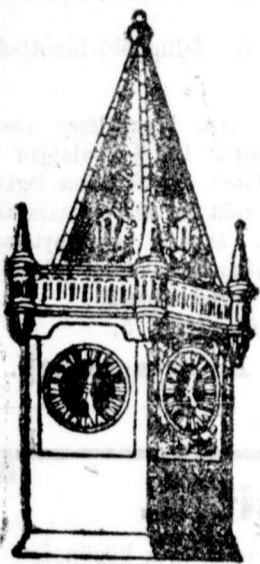
Ha nincs megelegetve szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT** **Y. és TÁRSA** uriszabó céget Szilvási Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglegi az ottani szohid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Imi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy küldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Sarkady és Szánthó

TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hétben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járattal, réz kerekkel. Olcsó árak.

TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS.

Villanyerő berendezés.

Arjegyzzék kívánatra. Saját ház.

Nagyvárad város tejközpontja

házhöz szállít pontos időben kitűnően kezelt tiszta palackozott tejet literenkint

28 fillérért.

Előzetes rendelésre legfinomabb teavaj, túró, hab és kávétejszín is szállítatik. Rendelések a városi tejközpont epreskerti telepére és a Szent László-téri hatósági tejkimérésbe intézendők, valamint telefon és a tejkihordó kocsisok útján is felvételnek.

Telefon 13-15 Telefon 13-15.

VAJNOVSZKI FERENC

uri- és női cipész. Szaniszló-u. 55.

Készít uri- és női cipőket mérték szerint. Javítások jutányos árban. Meghívásra házhöz küldök, levelekre válaszolok.

MŰKERTÉSZET!

Berecz József műkertésze
Nagyvárad, Vámház-u. 30.

Kitüntetve számtalan sok esetben a kertészet terén.

Ajánlja magát a kertészeti cikkek naponkénti szállítására, úgy helyben, mint vidékre: jutányos árak. Levélbeli megkeresések azonnal elintéztetnek. Kérjük e lapra hivatkozni.

Telefon 10-87. Telefon 10-87.

A legmodernebb bútorokat

készíti

Kovács Zsigmond

m ű a s z t a l o s

Szacsvay-u. 70. sz.

Géperőre berendezve.

Telefon vagy levelezőlap nivasra azonnal megjelenek.

Terv és költségvetés díjtalan.

Nagyváradai Templomüvegfestészet Üvegcsiszoló és Tükörárúgyár R.-T.

TELEFON
11-64.

Nagyváradon, Gerliczi-utca.

TELEFON
11-64.

Üvegcsiszolás
Üvegvésés
Üvegbetétek
Kirakatbetétek
Üvegedzés

Öntött tükrök
Coll-tükrök 2. mm. vastag
Polirt és finn tükrök
Faönttükrök

Fémkeretezés
Réz, nickel foglalatok
Diszüvegezés
Üvegfestészet
Homályosítás

tábla és tükörüveg nagyraktár

Opalescens és színes üvegek.

Kirakatüvegek

Épületüvegezés

Rajzokat és tervezéseket díjtalanul végezzük
Arjegyzzék és árajánlatot bérmentve
Szállítunk az ország bármely részébe

Amerikai üvegmozaik épülethomlokzatok kiképzésére. Hajlitott tükörüvegek.

RUFF TESTVÉREK

épület- és géplakatos műhelye
LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindenemü lakatos munkák, **vas-szerkezetek, vízvezeték** javítások és **takarók-tűzhelyek** elsőrendű kivitelben.

Gazdasági eszközök készítése egy mint: ekék, boronák, borsajtók és szőlőzúzók stb. **Láncoz kútaink** ugy tartósság, mint vízemelő képesség tekintetében minden eddigit fölülmulnak. Mindenemü gépjavitások szak-szerűen és gyorsan eszközöltetnek.

Házi csatornázást

szakszerűen készít

Kondor Dezső Nagyvárad

Nagy piac-tér Telefon 969. Gyár 1062

Cement, gipsz, nád, fedéllemez, cserép kőpor, oltott mészb. eladás.

Telefon 12-64.

ÉHIK ANTÁL

épület- és díszmű bútort asztalos
Sánc-utca a kalapgyár épületében.

Állandóan raktáron tart saját készítményű modern bútorokat, háló-szoba és ebédlő-szoba berendezéseket stb. Ugyanott félig használt bútorok is kaphatók.

Telefon 12-64.

„NIGRIN”

a legjobb cipőkrém az egész világon
Az eddigi világhírű wiksnek vitriol nélküli gyár tása is.

ST. FERNOLENDT, WIEN III.

es. és kir. udvari szállító.

80 éves gyári fennállás.

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!

vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczi-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,**ívlámpák**

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

KORCSOLYA**különlegességek****TARSOLY és RISZTÓ vaskereskedésében****== Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390. ==**

100 kiló Porosz szalon fűtőszén 50 kilós zsákokban kimérve házhoz szállítva K 5.—

Meghívó.

A „Bihoreana“ takaré- és hitelintézet részvénytársaság részvényesei az alapszabályok 10. §-a értelmében tisztelettel meghívottnak a Nagy-Váradon, 1913. március 6-án délelőtt 10 órakor az intézet helyiségében megtartandó

XIV-ik rendes közgyűlésre.

A közgyűlés tárgyai a következők:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére három hitelesítő s a választás vezetésére 3 szavazatszedő megválasztása.
2. Igazgatóság évi jelentése.
3. A felügyelő bizottság jelentése az évi számadások, a mérleg és a nyereség felosztására vonatkozó indítványok felülvizsgálásáról.
4. Az évi mérleg megállapítása és a nyereség felosztására vonatkozó határozat.
5. A jelenléti jegyek értékének megállapítása az 1913. évre.
6. Azon célnak megjelölése, melyre az igazgatóság indítványára a 61. §. c) pontjában megjelölt összeg fordítandó.

7. Az igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok fizetésének megállapítása.

8. Az elhunyt Pacala Tamás helyébe egy felügyelő-bizottsági tag választása 2 évi időtartamra.

A t. részvényes urak b. figyelmébe ajánljuk az alapszabályok következő intézkedéseit:

28. § A szavazati jog gyakorlásához feltétlenül megköveteltetik, hogy az illető részvényes legalább hat hóval a közgyűlés előtt részvényei tulajdonosaként az intézet könyveiben legyen vezetve és hogy ezen részvényeket s esetleg a meghatalmazási okiratokat egy nappal a közgyűlés előtt az intézet igazgatóságánál, illetve az igazgatóság által megjelölendő helyre, térítvény mellett letéteményezze.

Az igazgatóság által megjelölt helyeken letéteményezett részvények csak az esetben vétetnek figyelembe, ha az azok letételéről szóló elismervény legalább is a közgyűlést megelőző napon az intézethöz letéttetik.

Az alapszabályok 24. §-ában foglalt intézkedéssel kapcsolatban van szerencsénk megjegyezni, hogy az 1913. január 30-án tartott igazgatósági teljes ülésben a részvények letételére, illetve elfogadására, valamint a letéteményezésről szóló térítvény kiadására az «Albina», «Victoria», «Silvania», «Economul», «Oraviciana», «Patria», «Timisana» és «Draganul» pénzintézetek, valamint a nagyváradai gör. kat káptalan jelöltettek ki, illetve kértettek fel.

Nagyvárad, 1913. jan. 30.

Az igazgatóság.

A „Bihoreana“ takaré- és hitelintézet részvénytársaság zárszámadása az 1912. évről.

Mérleg-Számla.

TARTOZIK

KÖVETEL

		K	f	K	f			K	f	K	f
165	Pénztári készlet — — — — —			158072	51	1	Alaptőke — — — — —	1200000			
190	Giro számla az Osztr. Magy. banknál			4961	29		A III-ik kibocsátásból befolyt — — — — —	359784		1559784	
205	M. kir. postatakarékpénztár — — — — —			4310	37	170	Tartalékalap* — — — — —	283000			
162, 169	Váltó-tárca — — — — —			5017641	23	39	Külön tartalékalap** — — — — —	14505			
156	Jelzálogkölesönök — — — — —			614556		184	Házépítési alap — — — — —	6000			
195	Törlesztéses jelzálogkölesönök — — — — —			143147	21	197	Nyugdíj alap*** — — — — —	74000		377505	
203	Folyószámla adósok — — — — —			261162	04	191	Betétek — — — — —			2259057	22
178	Előleg kölesönök — — — — —			15361		189	Visszleszámitolt váltók — — — — —			2274978	
176	Kötvény kölesönök — — — — —			14807		141	Lombard — — — — —			148500	
132	Értékpapírok — — — — —			522085		102	Átruházott jelzálogkölesönök — — — — —			113145	28
133	Ingatlanok (intézeti házak) — — — — —			212572	64	160	Pénztári letétek — — — — —			25908	04
154	Felszerelések — — — — —			6259	64		Fel nem vett osztalékok — — — — —			1818	
140, 180, 186, 192, 202	Különféle adósok — — — — —			7920	31	179	Átmeneti kamatok — — — — —			66885	41
							Nyereség áthozat az 1911. évről — — — — —	4216	77		
							Tiszta nyereség — — — — —	151058	52	155275	29
				6982856	24					6982856	24

* Ez évi hozzájárulással 305.000 K-ra emelkedik.

** „ „ „ 26.000 „ „

*** „ „ „ 85.000 „ „

TARTOZIK

Nyereség- és Veszteség-számla.

KÖVETEL

		K	f	K	f			K	f	K	f
54	Tartalékalap 4% kamata — — — — —			11519	76	6	Nyereség áthozat az 1911. évről — — — — —			4216	77
204	Visszleszámitolási kamat — — — — —			151617	39		Kamatok:				
145	Lombard kamat — — — — —			3702	33		Váltók után — — — — —	466800	51		
103	Átruházott törlesztéses jelzálogkölesönök kamata — — — — —			2609	07	168	Jelzálogkölesönök után — — — — —	58856	65		
161	Betét kamat — — — — —			117360	29	198	Előleg „ „ — — — — —	1429	38		
151	10% betét kamat adó — — — — —			11738	26	167	Kötvény „ „ — — — — —	1744	66		
182	Fizetések (tisztv., igazg. és felügyelő-bizottsági tagok részére) — — — — —			55384	22	131	Folyószámla adósoktól — — — — —	16312	84		
187	Üzleti költségek (nyomtatványok, postabér, világítás, fűtés, telefon stb.) — — — — —			24583	08	196	Törlesztéses jelzálogkölesönök után — — — — —	9256	46		
148	Házbér — — — — —			3600		35	Más intézeteknél az év folyamán elhelyezett tőke után (70% adómentes) — — — — —	2716	82	557117	32
152	Adó — — — — —			35661	36	181	Ingatlanok jövedelme (már megadóztatva) — — — — —			11079	16
193	Napibiztosítási díjak — — — — —			4100		174	Értékpapír kamat (adómentes) — — — — —			14142	34
48	Leírások — — — — —			9404	54						
	Nyereség áthozat az 1911. évről — — — — —			4216	77						
	Tiszta nyereség — — — — —	151058	52	155275	29						
				586555	59					586555	59

Nagyvárad, 1912. évi december hó 31-én.

Dr. Pap Coriolan s. k.
vezérigazgató.

I G A Z G A T Ó S Á G:

Zigre Miklós s. k.
elnök.

Ciceronescu Sámuel s. k.
alelnök.

Diamandi József s. k.
cégezető főkönyvelő.

Horváth Endre s. k. Marchis Romulus s. k. Moldován József s. k. Nyisztor Alajos s. k. Pántya Péter s. k. Pavel Mihály s. k. Dr. Popovici Miklós s. k. Alólírott felügyelő-bizottság jelen mérleg- és nyereség-számlát megvizsgálván s az intézet fő- és mellékkönyveivel összehasonlítván, helyesnek találta.

Nagyvárad, 1913. évi január hó 31-én.

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Butean János s. k.
elnök.

Popescu Péter s. k.
alelnök.

Raicu Sebő s. k.

Dr. Hetco Valér s. k.

Orvosilag több száz esetben ajánlva.
10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagy-
Vár, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményü

Sérvkötőit,

szuszpenzoriomok fecskendők és
betegápolási cikkeit, u. m. egye-
nestartók, haskötők, ágytálcák,
bidég.

anatómiai sérvkötők

a melyek a sérvet állandóan
visszatartják, mülábak és mű
végtagok, kámgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és
a még fel nem sorolható cikkek. Külön pró-
baterem női és férfi kiszolgálásra.
Óriási nagyraktár. Tisztviselők és
iparosoknak árengedmény.

MÉRŐ JENŐ

butorgyára

Budapest, VII. Rózsa-utca 22.

Állandóan raktáron tart saját készí-
tési butorokat, a legegyszerűbbtől a
legdiszesebb kivitelig.

Teljesen berendezett minta termek.

VÁLLALATI HIRDETÉS.

Van szerencsénk a n. é. közönség be-
cses tudomására hozni, hogy 32 évi
tapasztalataim és tanulmányaim után a
mai kor igényeinek megfelelően

építkezési irodát nyitottunk.

Elvállaljuk épület építését, átalakításo-
kat, csatornázásokat szakszerű kivitelben,
szolid árak mellett. Nedves falak a leg-
újabb találmány szerint teljesen szá-
razzá alakítjuk át felelősség mellett.
Szíves megbízásokat kérnek tisztelettel

Kiss István és Fia

képesített kőművesmester

Nagyvár, Keskeny-utca 9. sz.
Saját ház. Telefon 1118.

Kajári Dezső

villamosvilágítási vállalata

Nagyvár, Beöthy Ödön-u. 46. sz.

Készíti a legmodernebb villamos vilá-
gítási és erőátviteli házi telefon **csengő**
berendezéseket. Motor és dinamó
tekereslések és szakszerű javítások.
Izléses kivitelű csillárokat rajz-
szerint készít és átalakít. Éjjeli
ügyeletet szolgáltat.

Telefonszám 1192.

Fey Rezső

mű-bádogos, vízvezeték- és csatornázási
vállalat

Szent János-utca 22. szám.
TELEFON 532. TELEFON 532.

Készít **udvari tagymentes**
closetteket vízöblítéssel.
Angol-closett berendezést,
vízirtartány vagy önzáró clo-
sett csapokkal való öblítéssel.
Mindennemű épület- és dísz-
bádogos munkát. Villany-
erő gépekkel berendezve.

Mezey Dezső

toronyóra készítő

Nagyvár, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik
legrégibb és leg-
megbízhatóbb

toronyóra

készítő telepe.

Olcsó árak, több

évi jótállás.

Villanyerő
berendezés.

Kivánatra árjegyzéket
bérmentve küld

Autó (automobil) tulajdonosok
szíves figyelmébe.

PNEUMATIK, köpeny és tömlő,
vulkanizáló műhely!
TRAPP ISTVAN Budapest, VIII. ker.
Tisza Kálmán-tér 26.

Postai megbízás naponként azonnal el lesz in-
tézve. Javítások jutányos árban. Használt gumik
a legmagasabb árban megvételnek.

AzOrientszálloda

Budapest

VII. Rákóczi-ut 42-ik szám.

Teljesen ujonnan berendezett 85 szo-
bával a város központjában. Villanyos
világítás, figyelmes kiszolgálás. Szobák
3 koronától feljebb. Kávéház a házban.
Szíves pártfogást kér a tulajdonos.

Vezető: **Schlothauer Ferencz.**

Fröhlich József

viaszgyertya-gyártó-, méz-
és viaszkereskedése
Nagyvár, Szent János-u.

Ajánlom a Főtisztelendő
papság és a n. é. közönség részére tem-
plomai viaszgyertyáimat, padló-viaszt fő-
zött állapotban, valódi akác-virág cse-
mege mézet, hófehér lépesméz, mézes-
kalács különlegességeket. Tisztelettel

Fröhlich József.

Telefon 907.

Telefon 907

Igen kellemes, biztos és kitünő,
gyorsan használó szer köhögés,
hurut, meghűléstől eredő rekedt-

ségnél a FARKAS-féle

hurut-szeletke

Egy doboz ára 60 fillér.

Kapható: **FARKAS ISTVÁN**

„APOLLÓ” drogueriájában

Nagyvár, Rimanócy-palota

Rákóczi-ut 7/b.

Legolcsóbb bevásárlási források:

Ha Ön

óráját jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza el FEIN KÁLMÁN óráshoz, Telegi-u. 9. Dr Nemes ház. Villanyos megállóhely. —

Órákban állandó nagy raktár.

Alapított 1893. **Freund Benjámín** Alapított 1893.

műorás, ékszerész és látszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut. Széchenyi-szálloda épület.

RITKA ALKALOM.

Üzletem átalakítása miatt a teljes raktáramat kiárulom eddig nem létező leszállított árban, arany-, ezüst-, nikkal órákat, aranyláncokat, gyűrűket, fül-függőket és más ékszereműeket, kina ezüst tárgyak, ingaórák, látszereknek 50 % engedmény.

Hallatlan

olcsó árban készít Piski Ferenc cipész úri és női cipőket csak egy próba és ön meg fog győződni

Szent János-utca
sarok. Schvare Farkas-fele házban.

HA A KOSSUTH-

utczába vezetl útja, keresse fel a legjobb hírnévek örvendő

KEPES ETEL

varró- és himző előnyomdáját, ahol bevásárlásait a legolcsóbban eszközölheti kézi munka anyagokban.

Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók

Szilágyi Géza és Ts-nál
Rákóci-ut

Telefon. 630.

Izsák Lidia

mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országsszerte nagy népszerűségnek örvendenek a hölgy közönség körében. Megrendelhető mérték szerint,

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Füz. üzlet: TELEFON 1-53. szám.

Mezey János és Társa fűszer, csemege kereskedése Nagyváradon, szt. László-bér és Telegi-utca sarok.

Szolid üzlet
többet nem ad, de kevesebbet sem.

Cukrász

sütemények minden alkalomra házhoz szállítással jutányos árban eszközöltenek. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok. Vidékre napi expedálás.

Molnár János cukrász
Kolozsvári-u. 50.

Oláh Sándor

épület- és műlakatos
Beöthy Ödön-u. 43.

Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takarékos tűzhelyek állandóan raktáron. Költségvetést kívánatra küldök.

Alapított 1895-ben.

Deo Adiuvante!

Imrek Károly

épület és műbutor asztalos N.-Várad, Alapi-utca 10. szám.

Alapított 1895-ben.

Táray Sándor

telefon 558. telefon 558.
NAGYVÁRAD
Körözs-utca 11. sz.
Épület és műlakatos vízvezeték és vasszerkezeti munkák.

NE ADJUK

pénzünket idegen cégnek, vegyünk

lánckútat
MÁRKUTZ JÓZSEFNÉL
Akadémia-u. 1. sz.

ROZSNYAY JÓZSEF

mű-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77.

Európa nagyobb városaiban évek során át szerzett gyakorlati ismereteim lehetővé teszik, hogy a mai közönség részére a művészi kivitelű különlegességi munkákat is kellő szak tudással a legpontosabban elvégezzem. Készítek továbbá: modern háló, szalon, bútor és üzleti-berendezéseket, portálokat, lakás- és kastély-berendezéseket minden stílus és kivitelben a legbiztosabb árak mellett. Egy kísérlet elengedő, hogy a t. uri közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem.

Tisztelettel ROZSNYAY JÓZSEF, műasztalos.

Szántó Dezső

első

nagyvárad

REDÖNY-

GYÁRA Rulikovszky-ut
TELEFON 491.

Jenny Jenő

órák, ékszerész és látszerész. Ajánlja dúsan felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. **Szent János-u. 39. sz.** Óra és ékszer javításokat pontosan eszközölk.

Tanuló felvétetik.

Kerékpár varrógép s gramophon javításokat készíttetni legelőnyösebb

Horvát Béni

mechanikusnál,
Kossuth Lajos-utca 18.
Az összes alkatrészek állandóan raktáron.
TELEFON 1038. szám.

Haas Lajos

Gáz és villanyberendezési vállalat.

Elvállal mindennemű gáz és villanyszereleéseket és jókarbantartását.

TELEFON 1038. sz.

PENCZ JÁNOS

(cipész, szaklparos.)

NAGYVÁRAD,
Szt. János-u. 34.

Készít mérték szerint úri és női (Orthopéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghívásra házhoz jövök.

Petry Arpád

órák- és műszerész

Nagyvárad, Rákóci-ut 9.

Tarsoly és Risztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben Mindennemű műszerész munkák szakemberi javítása elfogadtatik.

Alapított 1880-ban

Schopper György

utóda veje

Rohoska Pál

Villanyerőre berendezett gépjavitó, vas és rézöntőde

NAGYVÁRAD,
Sánc-utca 22. sz.

Uj keztüis és sérvkötő készítő!

Keztüük mérték után gyorsan es legjutányosabb árban készíttetnek. Bálí keztüük 70 cm. hosszú, csak 6 korona. Tisztítások és javítások azonnal eszközöltenek. Ruganyos sérvkötők 4 korona.
HORVÁTH R.
Nagyvárad, Szt János-utca

Költözködéskor a legelőszerűbb

HIRN M. és FIA

villamossági vállalatához fordulni

Kossuth Lajos-u. 16. sz.

Nagy csillárraktár.

Telefon 10-54.

Telefon 10-54.

Györy Sándor

villanyerőre berendezett késes és köszörűdeje
Kert-utca, 4. szám.

Elvállal mindentféle speciál köszörüléseket és javításokat, haj- és szakál vágó és lónyíró gépet, zsillette és mindentféle más borotvák köszörülését pontosan eszközölk.

RUM és LIKÖR

házilag való készítéséhez legjobb essentiák

:: kaphatók ::

VADÁSZ ALBERT

„Angyal” drogueriában

BÉMER-TÉR.

Névjegyek

a legolcsóbban beszerezhetők:

Szent László-nyomda r.-társ.-nál
Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek világítási felszereléseit, csengő házi telephon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Villamos világítási és erőátviteli berendezéseit pontosan és szakavatottan készít

SZENES SÁNDOR

villamos berendezési vállalata Szalárdi-u. 9. Költségvetéssel díjtalanul szolgálók, meghívásra azonnal jövök.

Ha a Szent János-utczába vezetl útja, keresse fel a

Szerecsen Királyt,

ahol a legolcsóbban lehet vásárolni **harisnyát, keztüüt, trikót, csipkét, Himzéseket és szalagok, fehérneműket, rövidárúkat** nagy választékban. Szives pártfogást kér
JUNGERLEIDER SALAMON
Szt János-utca 4.